

Conceptueel Informatie Model Omgevingswet (scope DSO)

Versie 0.98-beta

7 juli 2019

Dit informatiemodel is ontwikkeld in 2019 in Q2 door project PR33.

Deze versie hoort bij de STOP standaard, te weten bij versie 0.98-beta.

Deze versie richt zich op:

- juridische regels van de omgevingswet;
- digitaal stelsel Omgevingswet (DSO);
- de keten van plan tot publicatie .

Colofon

	Digitaal stelsel omgevingswet Geonovum
Contactpersoon	Geonovum Beheer TPOD's omgevingswet@geonovum.nl
Versie	0.98-beta Versie van 15 april 2019 + documentaire bijwerking. Versie van 18 april 2019 + documentaire bijwerking (verheldering). Versie van 2 mei 2019 + documentaire bijwerking (verheldering).
Auteur	Lennart van Bergen, Luc de Horde, Paul Janssen, Nienke Jansen
Projectnummer	DSO-PR33 (voorheen PR04)

Inhoud

Inleiding.....	5
Toepassingsgebied.....	6
Toelichting bij informatiekundig perspectief.....	7
Toelichting juridische kenmerken en verplichte informatie	8
Overzicht objecttypes	9
Objecttype Juridische regel	10
Objecttype Regeltekst	10
Objecttype Activiteit.....	11
Objecttype Gebiedsaanwijzing.....	12
Objecttype Functie.....	12
Objecttype Beperkingengebied	12
Objecttype Omgevingswaarde	13
Objecttype Omgevingsnorm	13
Objecttype Norm	13
Objecttype Gebied.....	14
Objecttype Gebiedengroep.....	14
Objecttype Locatie.....	15
Objecttype Punt	16
Objecttype PuntenGroep	16
Objecttype Lijn.....	16
Objecttype LijnenGroep	16
Overzicht kenmerken.....	18
Regels.....	20
Objecttype Juridische regel	20
Objecttype Regeltekst	25
Locatie	28
Objecttype Locatie (abstract)	28
Objecttype Gebied	29
Objecttype Gebiedengroep.....	30
Objecttype Punt	30
Objecttype Puntengroep.....	30
Objecttype Lijn.....	30
Objecttype Lijnengroep	31
Regels op locatie	32
Objecttype Activiteit.....	33
Objecttype Norm (abstract).....	35

Objecttype Omgevingsnorm	36
Objecttype Omgevingswaarde	37
Objecttype Gebiedsaanwijzing (abstract)	37
Objecttype Functie.....	38
Objecttype Beperkingengebied	38
Datatypen overzicht.....	40
Waardelijsten.....	40
Gedefinieerde datatypen	41
Bijlagen.....	42
Bijlage 1: Toelichting modellering van het informatiemodel.....	42
Bijlage 2: Toelichting waardelijsten.....	47
Bijlage 3: Relatie CIMOW met een artikel en lid in het OP domein.....	48
Bijlage 4: wijzigingshistorie	50

Inleiding

Een conceptueel informatiemodel (CIM) gaat over de onderwerpen van gesprek die een rol spelen in een domein, hun kenmerken en hun onderlinge relaties. Deze informatie uit het domein kan opgevraagd en uitgewisseld kan worden. Deze informatie wordt beschreven in de taal en terminologie en definities van dit domein.

Dit conceptuele informatiemodel is een model van de informatie die wordt gekend en gebruikt binnen het domein Omgevingswet, genaamd CIMOW. Deze informatie zal gebruikt worden binnen het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De informatie betreft/hoort bij juridische regels over activiteiten, functies, omgevingsnormen, omgevingswaarden, beperkingengebieden, en de gebieden waar deze regels van toepassing zijn. Het conceptuele informatiemodel in dit document beschrijft daarmee dat deze gegevens beschikbaar zijn vanuit het DSO¹.

Er is een sterke relatie met dit CIMOW en het CIM van het domein van officiële publicaties, genaamd CIMOP. De tekst van een artikel of lid in een regeling die tot het domein van de Omgevingswet behoort gaat inhoudelijk over de in de vorige alinea genoemde informatie. Deze informatie is van belang voor het Digitale stelsel.

Dit CIM bestaat uit een beschrijving van de informatie, in tekst en in UML en is object georiënteerd, waar dit kan. De beschrijving volgt hierbij een standaard voor het beschrijven van informatiemodellen, te weten het metamodel voor informatiemodellen (MIM²). Een korte samenvatting hiervan is weergegeven in de toelichtende bijlage.

De beschrijving van dit CIM bestaat uit drie delen:

1. Een overzicht van de objecttypen;
2. Een overzicht van de kenmerken van de objecttypen;
3. Toelichtingen – met o.a. wat een objecttype is en wat onder kenmerken wordt verstaan.

Deze delen worden in de volgende pagina's beschreven.

---

¹ Het is hierbij niet de bedoeling dat hierbij informatieverlies optreedt en dat de informatie niet meer voldoet aan de in dit model beschreven definities. Oftewel, de informatie mag anders worden vormgegeven als dit gewenst is voor een bepaalde toepassing of techniek, mits die informatie er ook weer eenduidig uit te halen is, op een goed beschreven manier, zodat deze weer conform de betekenis en structuur is zoals aangegeven in dit informatiemodel. Dit wordt nog verder toegelicht op het einde van dit document.

² <https://docs.geostandaarden.nl/mim/mim10/> (versie 1.0 in begin 2019)

Toepassingsgebied

Het Conceptueel Informatiemodel voor de Omgevingswet (CIM-OW) beschrijft het domein van de omgevingswet. Dit beperkt zich tot de informatie die in dit domein wordt vastgelegd en vastgesteld en in ketens wordt uitgewisseld ten behoeve van het digitaal stelsel van de omgevingswet (DSO).

CIM-OW beschrijft *sec* de informatie. Hoe en waar deze informatie precies gebruikt wordt is geen onderdeel van dit informatiemodel. Anders gezegd, de informatie zoals beschreven in dit model mag overal waar dit nuttig is gebruikt en toegepast worden. In tekstvorm, in een document, in een keten, in processen, in een product of API, in een technisch formaat zoals XML of JSON et cetera. Het CIM is implementatieonafhankelijk en los van de techniek opgezet. Dit maakt het mogelijk om de informatie in verschillende ketens en in verschillende technieken met behoud van betekenis te implementeren.

In de context van omgevingswet zijn in de ketens uitwisselstandaarden aan de orde, te weten STOP, STTR en STAM. Bevoegde gezagen en het DSO gaan bij de omgevingswet in de volle breedte integreren op basis van concepten als: regel, locatie, functie, activiteit, norm, et cetera, CIM-OW speelt hierin een centrale rol bij de inrichting van de informatievoorziening, door het verbinden van verschillende disciplines, standaarden en systemen, met behulp van centrale informatie definities.

Wat wel en wat niet?

- CIM-OW bevat minimaal alle omgevingswet gerelateerde informatie die uitgewisseld wordt in de keten van plan tot publicatie (via het bronhouders koppelvlak van de LVBB);
- CIM-OW beschrijft niet het domein van officiële overheidspublicaties (OP) zelf. Concepten zoals *artikel* of een *besluit* zijn wel relevant voor het DSO, staan in CIMOP gedefinieerd en niet (nogmaals) in CIM-OW.
- In CIM-OW is geen specificatie voor welke informatie wel of niet mag voorkomen, of juist moet voorkomen, in een bepaald type instrument (ook wel omgevingsdocument genoemd);
- Als er sprake is van een koppelvlak met een uitwisselingsmodel waarin delen uit het domein van Officiële Publicaties (OP) en delen uit het Omgevingswet (OW) domein bij elkaar komen, dan kan hiervoor CIM-OW gebruikt worden als bron, alsmede CIM-OP (alsmede andere modellen van nog andere domeinen);
- Niet binnen scope is informatie die primair de implementatie ondersteunt, zoals de informatie die nodig is voor verbeelding. Een symbool voor de verbeelding of een kleurcode voor de verbeelding op de kaart zit niet in het CIM-OW. Wat wel in het CIM-OW zit is de informatie die verbeeld wordt, zoals een functiegroep of een activiteitengroep.

Groeipad

Deze versie van het CIM-OW beschrijft nochtans alleen de informatie die van belang is rondom juridische regels.

Nog niet opgenomen, maar wel binnen scope, is:

- Informatie uit omgevingswetbesluiten waarbij regels geen rol spelen, zoals een onderwerp in een omgevingsvisie, welke wel toegekend wordt aan een (aantal) locatie(s);
- Relaties tussen juridische regels (normatief en niet-normatief/subjectief), of niet-juridische informatie die wel nodig is om informatie op maat te kunnen leveren, waaronder:
  - Samenhang tussen functies en activiteiten, het kan zijn dat dit nog relaties worden in dit CIM;
  - Samenhang tussen regels, het kan zijn dat dit nog relaties worden in dit CIM;
- Andere informatie die in DSO een rol speelt, waaronder:
  - Relaties met informatieproducten. Deze geven aan op welke CIM deze gebaseerd zijn;
  - Relaties met toetsinstrumenten.

Toelichting bij informatiekundig perspectief

Vooraf, voor de lezer: de omgevingswet is een domein waarin juridische teksten, met juridische regels, en hun werkingsgebieden centraal staan. Dit CIM OW beschouwd de informatie die hierin aanwezig is in een informatiekundig opzicht. Hiermee wordt bedoeld dat het gaat om welke informatie aanwezig is in deze tekst. Dus niet tekstgericht, maar informatiegericht.

Bijvoorbeeld, wanneer in de juridische tekst een juridische regel aanwezig is die over een functie gaat en over een aantal activiteiten, zoals:

Ter plaatse van het gebied met de functie ‘centrumgebied’ mag binnen dit gebied in ieder geval worden gebruikt voor het verrichten van de activiteit wonen.

dan is dit in informatiekundig opzicht:

- een juridische regel – te weten de tekst van de juridische regel
- een functie – centrumgebied
- een relatie tussen de juridische regel en de functie
- een relatie naar een locatie/gebied, in de fysieke leefomgeving, waar de functie voor geldt
- een activiteit – wonen
- een relatie tussen de juridische regel en de activiteit
- een relatie naar een locatie/gebied, in de fysieke leefomgeving, waar de activiteit voor geldt

Informatiekundig gezien is de juridische tekst waarin het woord “wonen” is opgenomen een tekst die wel over een informatiekundige activiteit gaat, te weten de activiteit wonen, maar is niet de informatiekundige activiteit. Immers, de juridische tekst van de regel is onderdeel van de regel zelf³. De activiteit waarover de regel gaat is in informatiekundig opzicht dus op zichzelf staand, en hiervan kunnen we zelfstandig de bijbehorende informatie beschrijven, zoals de naam van de activiteit, in dit geval wonen, welke weer breder getrokken kan worden naar de categoriserende groep ‘woonactiviteit’. Deze categoriserende groep komt niet voor in de tekst zelf, maar wordt wel informatiekundig geduid, in dit geval omdat dit nodig is om de activiteiten te kunnen verbeelden op een kaart. Alle tot dezelfde groep gecategoriseerde activiteiten krijgen dezelfde kleur.

Er wordt in dit CIM OW dus een verschil gemaakt tussen de activiteit in informatiekundig opzicht met de naam ‘wonen’ en het woord ‘wonen’ die voorkomt in de tekst van de regel. Ditzelfde verschil komt ook terug bij regels over een omgevingswaarde, omgevingsnorm, beperkingengebied et cetera. In het volgende hoofdstuk volgt een overzicht van alle informatiekundige objecttypes die worden onderkend, zoals een juridische regel, een activiteit, een functie et cetera.

Verder geldt dat een regel alleen juridische werking heeft als er een werkingsgebied aan toe is gekend. Een werkingsgebied geeft informatiekundig de relatie weer tussen de regel en een locatie/gebied in de fysieke leefomgeving. Daarom is er in informatiekundig ook altijd sprake van:

- een relatie naar een werkingsgebied, zijnde een locatie/gebied, in de fysieke leefomgeving

Meer informatie over hoe een regel met een werkingsgebied zich verhoudt tot een locatie waarvoor bijvoorbeeld een activiteit geldt, is opgenomen in de bijlage. Alsmede is in dit document beschreven wat er onder de in deze paragraaf genoemde termen wordt verstaan.

---

³ De activiteit, in informatiekundig opzicht, staat los van de juridische regel en de tekst daarvan. Niet echt los uiteraard, want de tekst van de regel en de informatiekundige activiteit behoren met elkaar in overeenstemming te zijn. De tekst van de regel kan ook zeker de aanleiding zijn waarom een informatiekundige activiteit wordt gecreëerd. Dit laatste is echter niet via (eenduidige automatiseerbare) algoritmes eenduidig vast te stellen, dus deze kennis wordt bij het opstellen van de juridische teksten toegevoegd. Andersom kan ook, te weten dat de informatiekundige activiteit eerst wordt gecreëerd, en dat hierna hierover een regel wordt opgesteld. Een CIM geeft niet aan hoe de informatie tot stand komt. Een CIM gaat enkel over welke informatie gekend wordt binnen het domein en de betekenis ervan.

Toelichting juridische kenmerken en verplichte informatie

Van alle beschreven kenmerken waarvan gegevens wordt bijgehouden is in dit informatiemode aangegeven of deze juridisch van aard zijn. Dit kan zijn Ja of Nee.

Juridisch gegeven	Ja
--------------------------	----

Dit wordt bijvoorbeeld aangegeven bij bijvoorbeeld het kenmerk 'Naam' van een Activiteit. De oorsprong hiervan is te vinden in welke informatie juridisch opgenomen kan worden in de regelgeving rondom het bekendmaken van omgevingsdocumenten van de omgevingswet. Deze informatie is aldaar aanwezig. Als deze informatie daar verplicht is, dan is deze informatie in dit CIM OW ook verplicht. Als deze informatie daar optioneel is, dan is deze informatie in dit CIM OW ook optioneel. Aanvullend kent dit CIM OW andere verplichte velden, die niet vanuit de juridische insteek verplicht zijn, maar welke wel altijd aanwezig (moet) zijn als informatie in het domein van de omgevingswet⁴.

---

⁴ Voor gegevens die juridisch niet verplicht zijn maar informatiekundig wel: dit betekent niet dat deze informatie via het bekendmakingsproces van de LVBB moet worden geleverd. Dit kanaal is bedoeld voor juridische artefacten en informatie daarover. De overige informatie zal via andere kanalen aan DSO-LV geleverd worden. Dat heeft effect op het tijdstip waarom informatie in DSO-LV beschikbaar is. Die effecten zijn in CIM OW niet beschreven.

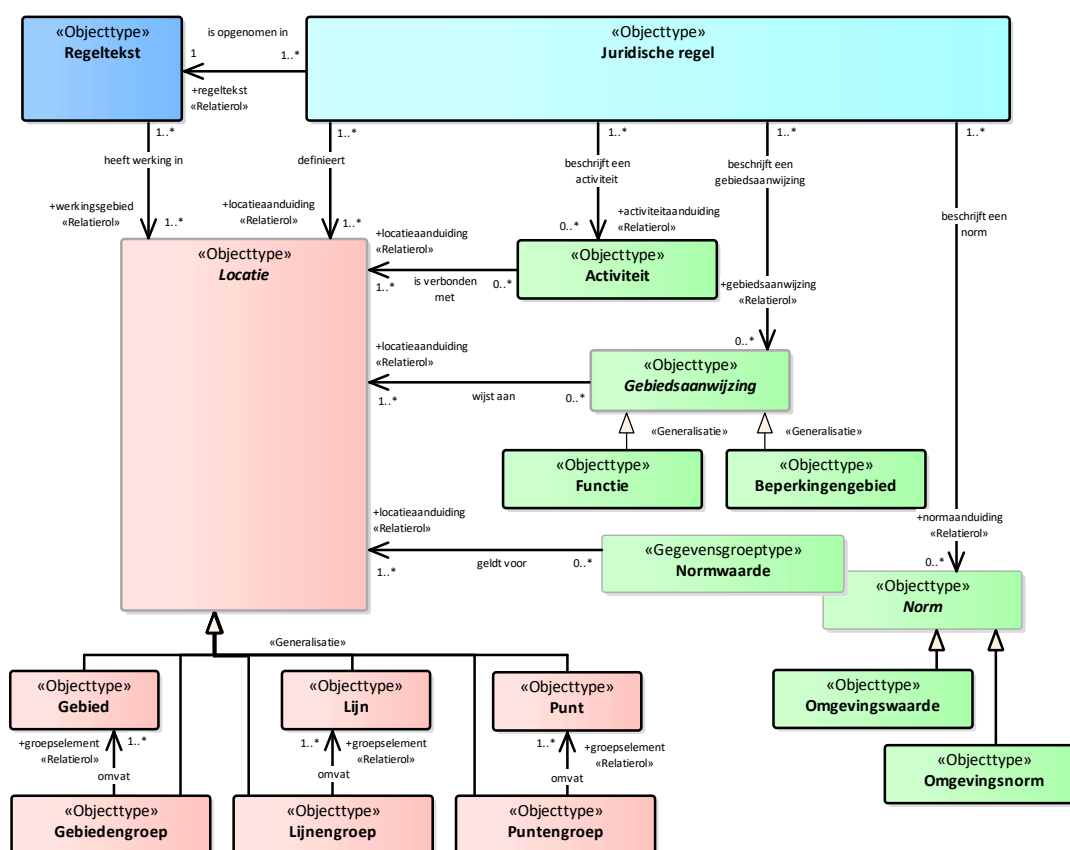

Overzicht objecttypes

Onderstaand diagram geeft een overzicht van alle onderkende onderwerpen van gesprek, zoals een activiteit, een regel, een functie, enzovoorts. Hierover wordt informatie bijgehouden. Hier gaat het om binnen het domein. We noemen alle gelijksoortige onderwerpen van gesprek een objecttype. Zo is een functie 'horeca in het centrumgebied' niet gelijk aan de functie 'natuurgebied met water', maar beide zijn wel een functie en worden informatiekundig als gelijksoortig gezien, te weten als een functie met een vrij te kiezen naam.

Een objecttype kan vervolgens verder beschreven worden door er kenmerken aan toe te kennen, zoals het kenmerk 'naam' bij een functie, of het kenmerk 'regelkwalificatie' bij een regel. Hiervan kan dan per kenmerk informatie worden vastgelegd of uitgewisseld. De kenmerken worden beschreven in het volgende hoofdstuk.

Eerst volgt een overzicht van de objecttypes⁵ (merk op, de grijs gerande zijn geen zelfstandige objecten).

Figuur 1: Objecttypen

Overzicht – Omgevingswet – versie 0.9.8

Er worden verschillende locaties onderscheiden. Vanuit de objecttypen gezien zijn dit locatieaanduidingen, waarnaar verwezen kan worden. Locaties zelf zijn zelfstandige objecten, enerzijds zodat deze als zodanig beheerd kunnen worden, anderzijds om dat deze zelfstandig van aard kunnen zijn, zoals het gebied Nederland.

⁵ Wat precies onder een objecttype verstaan wordt, is te lezen in de standaard metamodel voor informatie-modellen. Hierin staat ook uitgelegd wat er verstaan wordt onder een relatiesoort, een relatierol, een gegevensgroeptype et cetera. Een korte samenvatting staat in de bijlage Toelichting bij het informatiemodel.

Objecttype Juridische regel

Naam	Juridische regel
Definitie	De beschrijving van een regel met juridische werkingskracht. Een regel betreft binnen de Omgevingswet veelal activiteiten, en/of normen en/of functies en/of beperkingengebieden.
Toelichting	<p>Met deze regel wordt niet (alleen) de tekst van de regel bedoeld, maar de gehele regel. Deze bestaat o.a. uit tekst, wat hét centrale deel is van een juridische regel, maar de juridische regel heeft ook andere kenmerken, zoals bijvoorbeeld een regelkwalificatie en een locatieaanduiding. Deze worden beschreven in het volgende hoofdstuk.</p> <p>Regels gelden voor een bepaalde specifieke locatie(s) in de fysieke leefomgeving, of voor een heel grondgebied een bevoegd gezag. De regels verwijzen naar deze locaties, en we noemen deze verwijzing de locatieaanduiding.</p> <p>Ad. veelal. Er zijn ook regels <i>zonder</i> een relatie naar een informatiekundige activiteit, norm, functie of beperkingengebied. Dit is bijvoorbeeld zo bij begripsbepalingen en bij normstellende regels.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een begripsbepaling geeft aan wat er onder een bepaald begrip of term wordt verstaan. Zo'n begripsbepaling staat op zichzelf, maar wordt wel gezien als een juridische regel. Deze beschrijft echter niet een activiteit, en/of norm en/of functie en en/of beperkingengebied en heeft hier dan ook geen relatie naar toe. - Een normstellende regel kan het in de juridische tekst wel over bijvoorbeeld een activiteit hebben, maar het daarbij laten door de activiteit informatiekundig niet (expliciet) aan te geven. Er is dan geen informatiekundig activiteit gecreëerd en daar kan dan natuurlijk ook niet naar verwezen worden via een relatie. Informatiekundig is er dan <u>alleen</u> sprake van een juridische regel. Een voorbeeld van een normstellende regel is: "Er geldt een algemeen rookverbod in de openbare ruimtes binnen het centrumgebied van Groningen". <p>Een juridische regel wordt altijd opgesteld in de context van andere juridische regels. Deze context is altijd van belang bij het juridisch interpreteren van de regel(s).</p> <p>Het is niet mogelijk om te verwijzen naar afzonderlijke individuele regels. Daarom heeft een juridische regel geen identificatie.</p>

Objecttype Regeltekst

Naam	Regeltekst
Definitie	Regeltekst is de kleinste zelfstandige eenheid van (een of meer) bij elkaar horende Juridische regels in een tekst met Artikelstructuur, te weten een artikel of een lid.
Toelichting	In het domein Omgevingswet worden juridische regels vastgelegd door middel van juridische tekst. De regels die sterk bij elkaar horen staan bij elkaar beschreven, in een afgebakend deel van de tekst, zijnde een artikel of lid. Dit afgebakende stuk tekst met bij elkaar behorende regels noemen we Regeltekst. Een artikel is een regeltekst. Een lid is een regeltekst.

In spreektaal zeggen we, een groep van bij elkaar behorende regels hebben een werkingsgebied. Informatiekundig zeggen we, een Regeltekst heeft een kenmerk 'werkingsgebied', en dit kenmerk is een verwijzing naar een (of meer) Locatie(s).

De regels die in de Regeltekst zijn opgenomen hebben werkingskracht in het werkingsgebied van de regeltekst.

Het is mogelijk om te verwijzen naar een Regeltekst. Daarom heeft een Regeltekst een identificatie.

De regeltekst vindt zijn oorsprong in het OP domein. De regeltekst in dit informatie model beschouwd het Artikel en het Lid uit het OP domein, vanuit het perspectief van het OW domein, en is in deze een «view»⁶ op het OP domein. Oftewel, de informatie van het Artikel of Lid uit het OP domein, met de bijbehorende kenmerken voor zover deze voor het OW domein relevant zijn, en indien nodig aangevuld met OW specifieke kenmerken.

Constraint(s)

{ altijd een werkingsgebied }

Een regeltekst heeft altijd een werkingsgebied⁷.

Het werkingsgebied van de Regeltekst is (dekkend voor) de som van de werkingsgebieden van de juridische regels die zijn opgenomen in de Regeltekst, of is het grondgebied van BG.

Herkomst

OP domein

Objecttype Activiteit

Naam

Activiteit

Definitie

Een activiteit is ieder menselijk handelen waarbij, of ieder menselijk nalaten waardoor een verandering of effect in de fysieke leefomgeving wordt of kan worden bewerkstelligd.

Toelichting

Bijvoorbeeld: het lozen van afvalwater, het bouwen van hoogbouw, het exploiteren van een jachthaven.

Het objecttype activiteit is een typering van alle activiteiten die bijvoorbeeld een initiatiefnemer kan uitvoeren in de leefomgeving. Er wordt niet een specifieke activiteit bedoeld die een specifieke initiatiefnemer voornemens is om uit te voeren, maar het type activiteit waarover regels opgesteld zijn. De regel geeft aan dat activiteiten van een bepaald type activiteit wel of niet zijn toegestaan zijn op deze locatie en onder welke voorwaarden.

De activiteit is niet de regel zelf. De regel beschrijft wat er juridisch geldt voor de activiteit of activiteiten. De gehele juridische tekst is te vinden in de juridische regel, en niet in dit objecttype.

In spreektaal zeggen we, een Activiteit is wel of niet toegestaan voor een Locatie. Informatiekundig zeggen we, een Activiteit heeft een kenmerk 'toegekend aan', welke verwijst naar een Locatie.

⁶ Een «view», zoals gedefinieerd in het metamodel voor informatiemodellen (versie 1.0): Een groepering van objecttypen die gespecificeerd zijn in een extern informatiemodel en vanuit het perspectief van het eigen informatiemodel inzicht geeft welke gegevens van deze objecttypen relevant zijn binnen het eigen informatiemodel.

⁷ Ook als deze niet aangeleverd wordt. Dit CIM beschrijft niet de aanlevering, maar de informatie die eenduidig aanwezig moet zijn. Bij voorkeur expliciet aangeleverd, maar zo niet, dan eenduidig bepaald en juist. Niet aanleveren betekent, gelijk aan grondgebied van het bevoegde gezag. Ergo, het werkingsgebied is altijd bekend. De informatiekundige kant gaat hiervan uit. Merk op dat indien een Gebied, zoals Nederland, of het kustfundament, één keer is aangeleverd (of vastgesteld), dat het volstaat om een referentie hiernaartoe te leveren.

De relatie van activiteit naar Locatie noemen we niet werkingsgebied. Werkingsgebied is een juridische term, als je denkt vanuit de juridische regels. Daarom heet de relatie van activiteit naar Locatie: 'toegekend aan'.

Objecttype Gebiedsaanwijzing

Naam	Gebiedsaanwijzing
Definitie	Een gebiedsaanwijzing is Functie of een Beperkingengebied, met een verwijzing naar locatie, veelal een gebied, waarbij aangegeven wordt hoe het gebied beschouwd wordt vanuit de bijbehorende regels.
Toelichting	Voorbeeld: bebouwde kom. In spreektaal zeggen we: dit gebied is aangewezen als bebouwde kom en dit is de functie van dit gebied. Informatiekundig zeggen we, een aangewezen gebied met de naam bebouwde kom heeft een locatieaanduiding naar een locatie/gebied. Deze locatieaanduiding is een verwijzing, omdat dezelfde locatie ook in de context van een andere aangewezen gebied, of in de context van andere regels, aangewezen of aangeduid kan worden.
Abstract	Ja. Dit betekent dat dit modelement niet op zichzelf bestaat, maar dat het altijd een Functie of een Beperkingengebied betreft.

Objecttype Functie

Naam	Functie
Definitie	Een functie is het gebruiksdoel of de bijzondere eigenschap die een onderdeel van de fysieke leefomgeving op een bepaalde locatie heeft.
Toelichting	Voorbeeld: centrumgebied, bedrijventerrein. In spreektaal zeggen we: een gebied heeft een functie. Informatiekundig zeggen we, een functie is een zelfstandig informatieobject, welke een gebied aanwijst, via een verwijzing ernaartoe. De functie is niet de regel zelf. De regel beschrijft wat er juridisch geldt voor dit object. De juridische tekst waarin dit object genoemd is, is te vinden in de juridische regel, en niet in dit object.

Objecttype Beperkingengebied

Naam	Beperkingengebied
Definitie	Een beperkingengebied is een bij of krachtens de wet aangewezen gebied, waar vanwege de aanwezigheid van een werk of object regels gelden, ten aanzien van het beperken van activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object.
Toelichting	Voorbeeld: een luchthaven, een weg zoals een spoorweg of een snelweg, een waterstaatswerk. Op de weg geldt bijvoorbeeld een snelheidsbeperking of een inhaalverbod. De regels hieromtrent zijn vaak landelijk vastgesteld, maar de gebieden waarvoor deze regels gelden worden lokaal aangewezen.

In spreektaal zeggen we: een gebied is een beperkingengebied.
Informatiekundig zeggen we, een beperkingengebied is een zelfstandig informatieobject, welke een gebied aanwijst, via een verwijzing ernaartoe.

Het beperkingengebied is niet de regel zelf. De regel beschrijft wat er juridisch geldt voor dit object. De juridische tekst waarin dit object genoemd is, is te vinden in de juridische regel, en niet in dit object.

Objecttype Omgevingswaarde

Naam	Omgevingswaarde
Definitie	Norm die de gewenste staat of kwaliteit van (een onderdeel van) de fysieke leefomgeving, de toelaatbare belasting door activiteiten en/of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen als beleidsdoel vastlegt.
Toelichting	<p>Bijvoorbeeld: streefwaarden of maximaal toelaatbare waarden voor luchtkwaliteit, kwaliteit van oppervlaktewater, grondwater of zwemwater. Alle omgevingswaarden hebben als herkomst OW-besluiten.</p> <p>Omgevingswaarden worden uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen. Een omgevingswaarde is bindend voor de overheid die de omgevingswaarde heeft vastgesteld en heeft geen rechtstreekse werking voor anderen. Omgevingswaarden zijn een concretisering van de maatschappelijke doelen die met de omgevingswet worden nagestreefd. Zij hebben betrekking op de hoedanigheid en eigenschappen van de fysieke leefomgeving (de staat, kwaliteit of inrichting van de omgeving). Omgevingswaarden dienen als referentiekader bij de inzet van instrumenten en bevoegdheden van de overheid.</p> <p>De Omgevingswaarde is niet de regel zelf. De regel beschrijft wat er juridisch geldt voor dit object. De juridische tekst waarin dit object genoemd is, is te vinden in de juridische regel, en niet in dit object.</p>

Objecttype Omgevingsnorm

Naam	Omgevingsnorm
Definitie	De in een meetbare waarde uit te drukken norm (anders dan een omgevingswaarde) die het bevoegd gezag op verschillende locaties verschillende waarden wil geven die het inzichtelijk wil weergeven.
Toelichting	<p>Bijvoorbeeld: maximum bouwhoogte, maximum aantal parkeerplaatsen, maximum geluidbelasting, maximum aantal bezoekers. Alle omgevingsnormen hebben als herkomst omgevingsdocumenten.</p> <p>De Omgevingsnorm is niet de regel zelf. De regel beschrijft wat er juridisch geldt voor dit object. De juridische tekst waarin dit object genoemd is, is te vinden in de juridische regel, en niet in dit object.</p>

Objecttype Norm

Naam	Norm
Definitie	Een norm is een omgevingswaarde of een omgevingsnorm, met een normatief karakter, die beschreven worden middels normwaarden. Een normwaarde kan kwalitatief of kwantitatief zijn.

Toelichting	<p>Een norm kan bestaan uit meerdere normwaarden, die dan veelal afzonderlijk gelden voor aparte gebieden. Bijvoorbeeld: de norm maximum bouwhoogte bestaat uit twee normwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maximum bouwhoogte 10 meter geldt voor een aantal locaties; • maximum bouwhoogte 12 meter geldt voor een aantal andere locaties. <p>Een juridische regel geeft de norm als geheel werkingskracht (niet de individuele normwaarden).</p> <p>De omgevingswet kent ook normstellende regels in bredere zin, welke niet als een omgevingswaarde of omgevingsnorm zijn opgenomen, maar enkel als een juridische regel met een omschrijving in tekst.</p>
Abstract	Ja. Dit betekent dat dit modelelement niet op zichzelf bestaat, maar dat het altijd een Omgevingswaarde of een Omgevingsnorm betreft.

Objecttype Gebied

Naam	Gebied
Definitie	Een op zichzelf staande geometrisch afgebakende 'ruimte' in de fysieke leefomgeving. De geometrische afbakening is juridisch van aard, oftewel is niet fysiek van aard en bevindt zich niet in de fysieke werkelijkheid. Anders gezegd, de afbakening is virtueel.
Toelichting	<p>Bijvoorbeeld: het kustfundament van Nederland, het Kronenburger park in Arnhem, of een naamloos gebied.</p> <p>Een gebied wordt gezien als een zelfstandig object, die bij zelfstandig besluit kan wijzigen (bijvoorbeeld een andere beschrijving of een andere geometrie kan krijgen).</p> <p>Het gebied is in de basis juridisch van aard, maar kan wel geïnspireerd zijn op een fysiek gebied in de werkelijkheid, of op een andere virtuele afbakening, zoals van een perceel, maar is daarmee niet hetzelfde. In het geval van een perceel is het gebied ontleent aan de basisregistratie Kadaster. Dit kan worden aangegeven, zie Gebied.</p> <p>De termen gebied en locatie en werkingsgebied worden in de spreektaal nog wel eens door elkaar heen gebruikt. Vanuit de context van een regel wordt er altijd bedoeld een werkingsgebied, welke een locatie is. Deze locatie is dan meestal een gebied, maar kan ook een Gebiedengroep zijn, bestaande uit meerdere gebieden, die samen tegelijk worden beschouwd.</p> <p>Een gebied is een locatie en kan dus als werkingsgebied of als locatieaanduiding gekozen worden.</p>

Objecttype Gebiedengroep

Naam	Gebiedengroep
Definitie	Een groep of verzameling van bij elkaar behorende gebieden. De gebieden zijn gegroepeerd voor een bepaald doel, te weten om samen één locatie vormen, welke als zodanig gebruikt kan worden.
Toelichting	De Gebiedengroep is bedoeld voor gebieden die logischerwijs bij elkaar horen, zodat er naar de groep als geheel verwezen kan worden. De gebieden zijn de betekenisvolle dingen waar het om gaat, en een Gebiedengroep

groepeert deze slechts. Gebieden bevatten dan ook alleen gebieden, en geen andere Gebiedengroepen.

De Gebiedengroep biedt hiernaast ook voordelen voor beheer, als modelmatige constructie die het mogelijk maakt om de gebieden, waar het om gaat, te groeperen en onder te brengen onder één Locatie, met desgewenst één noemer, zodat er naar de groep als geheel verwezen kan worden. De Gebiedengroep is uit te breiden, waarbij de locatieaanduiding van de regel naar dezelfde Gebiedengroep kan blijven wijzen, oftewel hetzelfde kan blijven. Let wel, als er een gebied toegevoegd wordt aan een Gebiedengroep, dan gelden de regels die als werkingsgebied deze Gebiedengroep hebben, (pas) vanaf dat moment ook voor het toegevoegde gebied. De Gebiedengroep is daarom, in principe, bedoeld als een locatie die door één bevoegd gezag beheerd wordt.

Een Gebiedengroep is een locatie en kan dus als werkingsgebied of als locatieaanduiding gekozen worden.

Objecttype Locatie

Naam	Locatie
Definitie	De locatie beschrijft de ruimtelijke dimensie of ruimtelijke afbakening van een regel of van een objecttype die in de regel beschreven wordt.
Toelichting	<p>Een locatie is veelal een Gebied of een Gebiedengroep, maar kan ook zijn een Punt of een Lijn of een Puntengroep of een Lijnengroep.</p> <p>De naam Locatie is gekozen omdat het in het informatiemodel om de locatie an sich gaat, en niet alleen over de rol die de locatie speelt in relatie tot de regeltekst, zijnde het werkingsgebied van het artikel of lid. De Locatie wordt immers ook gebruikt en beschouwd vanuit een Juridische regel, een activiteit, een functie, of een normwaarde en vanuit dit oogpunt is de Locatie geen werkingsgebied. De term werkingsgebied is voorbehouden aan de relatie van regeltekst naar locatie. Veelal wordt de rol die de Locatie speelt in relatie tot de objecttypen de locatie aanduiding genoemd.</p> <p>Informatiekundig worden de Juridische regel en de Locatie als twee, apart te beheren, informatiekundige eenheden gezien. Dit maakt het mogelijk om dezelfde Locatie te gebruiken in verschillende regels en in bijvoorbeeld verschillende activiteiten, mits bewust dezelfde Locatie wordt bedoeld. Als de Locatie wijzigt, dan wijzigt de Juridische regel an sich zelf niet. De regel bevat immers alleen een verwijzing naar een Locatie. Deze twee bij elkaar in samenhang wijzigen uiteraard wel als de Locatie wijzigt</p> <p>Het is mogelijk om dezelfde locatie te gebruiken in meerdere regels. Dit kan gewenst zijn als de locatieaanduiding van elk van deze regels tegelijk mee moet wijzigen als de locatie verandert. Een verandering is bijvoorbeeld wanneer een geometrie verandert, of als er een nieuw Gebied toegevoegd wordt aan een Gebiedengroep. Denk bijvoorbeeld aan de gemeentegrens, wanneer er gekozen is voor een landelijk vastgestelde geometrische afbakening. Als regels worden opgesteld voor de gemeente, en de gemeente breidt uit met een extra gebied, of krijgt een grenscorrectie, dan bewegen de regels hiermee mee. Dit kan gewenst zijn. Zo ja, dan is het meervoudig gebruiken van deze locatie als werkingsgebied een goede manier van werken. Maar het kan ook ongewenst zijn. Het is daarom ook mogelijk om juist aparte locaties te gebruiken die een gelijke geometrische afbakening</p>

kennen. Dit kan nodig zijn wanneer de geometrische afbakening van een regel juist niet mee mag veranderen als de locatie hiervan moet wijzigen vanuit een andere regel. Zo kunnen er bijvoorbeeld 10 verschillende regels tegelijkertijd geldig zijn, op evenzoveel geometrisch afgebakende locaties, waarbij de locaties exact dezelfde geometrie hebben, en geïnspireerd zijn op exact dezelfde fysieke locatie. Toch is er dan juridisch gezien sprake van 10 verschillende locaties.

Abstract

Ja. Dit betekent dat dit modelement niet op zichzelf bestaat, maar dat het altijd een Gebied of een Gebiedengroep betreft.

Objecttype Punt

Naam

Punt

Definitie

Een op zichzelf staande geometrisch 'afgebakende' punt in een virtuele weergave van de fysieke leefomgeving.

Toelichting

Bijvoorbeeld: een punt waar een geluidsnorm wordt nagestreefd.

Een Punt volgt dezelfde beheerlogica zoals beschreven bij Locatie.

Objecttype PuntenGroep

Naam

PuntenGroep

Definitie

Een groep of verzameling van bij elkaar behorende punten. De punten zijn gegroepeerd voor een bepaald doel, te weten om samen één locatie vormen, welke als zodanig gebruikt kan worden.

Toelichting

Bijvoorbeeld: een wolk van bij elkaar behorende punten waar een geluidsnorm wordt nagestreefd.

Een PuntenGroep volgt dezelfde beheerlogica zoals beschreven bij Locatie en bij GebiedenGroep.

Objecttype Lijn

Naam

Lijn

Definitie

Een op zichzelf staande geometrisch 'afgebakende' lijn in een virtuele weergave van de fysieke leefomgeving.

Toelichting

Bijvoorbeeld: een lijn waar een geluidsnorm wordt nagestreefd.

Een lijn kan bestaan uit één rechte lijn tussen twee punten, oftewel een lijnsegment genoemd. Maar een lijn hoeft niet perse zo eenvoudig te zijn. Het mag ook bijvoorbeeld een aantal lijnsegmenten zijn die tezamen halve cirkel vormen.

Een Lijn volgt dezelfde beheerlogica zoals beschreven bij Locatie.

Objecttype LijnenGroep

Naam

LijnenGroep

Definitie

Een groep of verzameling van bij elkaar behorende lijnen. De lijnen zijn gegroepeerd voor een bepaald doel, te weten om samen één locatie vormen, welke als zodanig gebruikt kan worden.

Toelichting

Bijvoorbeeld: een verzameling van bij elkaar behorende lijnen waar een geluidsnorm nagestreefd wordt.

Een LijnenGroep volgt dezelfde beheerlogica zoals beschreven bij Locatie en bij GebiedenGroep.

Overzicht kenmerken

Onderstaand diagram geeft een overzicht van alle onderkende kenmerken van de in de vorige bladzijden genoemde objecttypes. Deze kenmerken zijn gemodelleerd als attribuutsoorten, gegevensgroepen en relaties. Verder is van elk kenmerk het datatype aangegeven (in geel, en zijn verder uitgelegd in: Objecttype

Gebiedsaanwijzing (abstract)

Het modelelement Gebiedsaanwijzing beschrijft de kenmerken die de Functie en het Beperkingengebied (informatiekundig en modelmatig) gemeenschappelijk hebben.

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie

Relatiesoort wijst aan

Naam	wijst aan
Definitie	De locatie is aangewezen als het gebied voor de functie of het beperkingengebied.
Gerelateerd objecttype	Locatie
Toelichting	Elke functie en beperkingengebied wijst minimaal één locatie aan. De toewijzing van een locatie aan een functie of beperkingengebied heeft een sterke relatie met de locatieaanduiding van de regel die het gebied definieert. Te weten: de locaties moeten zich op juiste wijze verhouden tot de locatieaanduiding van de regel. In principe geldt dat de locatie van een functie of een beperkingengebied gelijk moet zijn aan de locatieaanduiding van de regel, en gelegen moet zijn binnen het werkingsgebied van de Regeltekst waarin de regel is opgenomen.

Objecttype Functie

Een Functie heeft alle eigenschappen van een Gebiedsaanwijzing, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	Een (korte) omschrijving van de functie.
Formaat	CHARACTERSTRING
Toelichting	Elk bevoegd gezag kan eigen functies beschrijven, voor het eigen grondgebied. Let wel, het kan voorkomen dat twee bevoegde gezagen, die elk een eigen functie beschrijven, hun functie dezelfde naam geven. Dit betekent niet (perse) dat er hetzelfde bedoeld wordt.
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort categorie

Naam	categorie
-------------	-----------

Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een functie regel valt. Een functie kan gecategoriseerd worden tot een beperkte lijst van functiegroepen.
Formaat	Functiegroep (waardelijst)
Toelichting	Een functiegroep is niet een juridische term. De functiegroep bepaalt mede hoe een kaartbeeld wordt opgebouwd en niet elke functie kan een eigen symbool of kleur krijgen. Daarom worden soortgelijke functies in zo'n situatie bij elkaar gegroepeerd.

Objecttype Beperkingengebied

Een Beperkingengebied heeft alle eigenschappen van een Gebiedsaanwijzing, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	Een (korte) omschrijving van het beperkingengebied.
Formaat	CHARACTERSTRING
Toelichting	
Juridisch gegeven	Ja

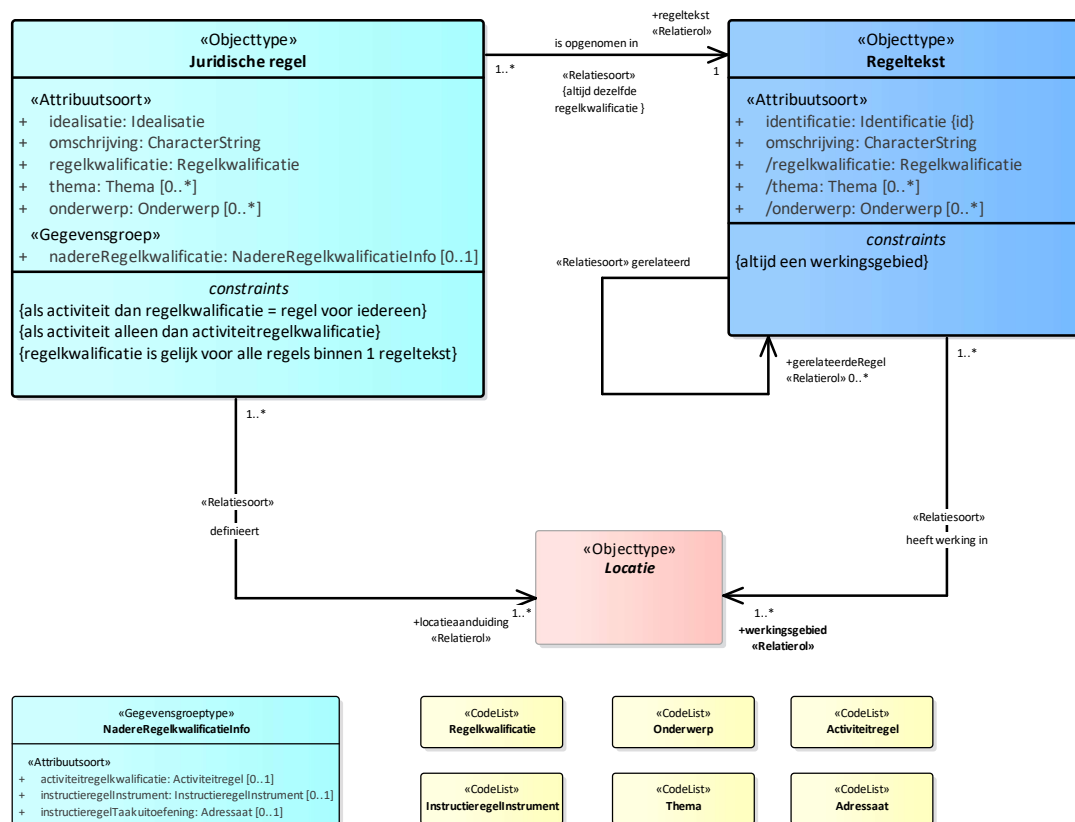
Attribuutsoort categorie

Naam	categorie
Definitie	Een beperkingengebied kan gecategoriseerd worden tot een beperkte lijst van beperkingengroepen.
Formaat	BeperkingenGroep (Waardelijst)
Toelichting	

Datatypes overzicht).

Regels

Het hart van de omgevingswet wordt gevormd door juridische regels. Hiervan worden volgende kenmerken bijgehouden, als volgt:

Figuur 2: Regels

Objecttype Juridische regel

Attribuutsoort omschrijving

Naam	omschrijving
Definitie	Één doorlopend stuk juridische tekst, van een artikel of een lid, die omschrijvingen van (een of meer) juridische regels bevat.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Een regel wordt meestal omschreven met een of enkele volzinnen, in één doorlopend stuk tekst. Echter, in precies welk deel van de tekst een specifieke juridische regel omschreven wordt, oftewel waar in de tekst de regel precies begint en ophoudt, is soms lastig te bepalen. Dit is bijvoorbeeld zo bij een opsomming, waarbij de aanhef van de opsomming bij elk onderdeel van de opsomming hoort. Wat precies allemaal wel tot de tekst van één regel behoort is niet iets wat vastgesteld wordt in dit CIM. De regel is informatiekundig gewoon een van de tekstuele onderdelen van een artikel of lid (of ...). De regel is daarom aldaar terug te vinden in de tekst van het artikel of lid, deze regel bevattende tekst wordt in dit CIMOW de <u>regeltekst</u>

genoemd. In deze regeltekst zal de omschrijving in tekst van de juridische regel gevonden kunnen worden.

Bepaalde juridische kenmerken die niet goed in een lopende tekst passen, zoals informatie van een geometrie of een tabel met normwaarden, worden vanwege pragmatische redenen buiten de lopende tekst zelf vastgelegd. In de tekst wordt dan een verwijzing aangebracht naar deze informatie. De informatie van juridische kenmerken zijn er een onderdeel van de juridische regel en zijn juridisch van belang, ook al staan ze buiten de lopende tekst.

Als er sprake is van een (informatiekundige, als object bijgehouden) omgevingsnorm of omgevingswaarde, dan zijn de (informatiekundige) normwaarden altijd buiten de tekst opgenomen. Vanuit de tekst wordt daar dan naar verwezen. In dit CIM komt dit overeen met een relatie naar het objecttype omgevingswaarde of omgevingsnorm. De omgevingswet kent ook normstellende regels, waarbij de normstelling in de tekst zelf is opgenomen. Bijvoorbeeld, er geldt een algemeen rookverbod in de openbare ruimtes die geopend zijn voor publiek. Er is dan geen sprake van een verwijzing naar een buiten de tekst aanwezige normwaarde én er is dan ook geen sprake van een omgevingsnorm of omgevingswaarde.

Bij het koppelen van een juridische regel aan een functie, activiteit, omgevingsnorm, omgevingswaarde of beperkingengebied kan er gebruik gemaakt worden van een standaardfrase. Dit maakt het duidelijk dat er een verwijzing, naar een informatiekundig object wordt gelegd, oftewel de 'geldt voor' relatie.

Attribuutsoort regelkwalificatie

Naam	regelkwalificatie
Definitie	Het soort regel waartoe de juridische regel behoort en voor wie de regel bedoeld is.
Formaat	Regelkwalificatie (waardelijst)
Toelichting	Voorbeeld: voor iedereen. De regel kan ook specifiek gekwalificeerd zijn voor een bevoegd gezag, zoals een instructieregel, of een omgevingswaarderegel, en is dan alleen voor het bevoegde gezag bedoeld, en niet voor eenieder.
Constraint(s)	Regelkwalificatie zegt iets over de <i>regel</i> en niet over het inhoudelijke aspect waar de regel over gaat.
	Het is de bedoeling dat elke regel één keer is gekwalificeerd. De regelkwalificatie 'voor iedereen' betekent inclusief bevoegde gezagen zelf. <i>Als activiteit, dan regelkwalificatie = voor iedereen.</i> Als de regel ten minste één activiteit beschrijft dan is de regel bedoeld voor iedereen en is de regelkwalificatie 'voor iedereen'.
	<i>{ Regelkwalificatie is gelijk voor alle regels binnen een regeltekst }</i> Een afspraak voor bevoegd gezagen aangaande het schrijven van regelteksten. Het effect ervan op de informatie is dat alle regels in een regeltekst altijd dezelfde regelkwalificatie hebben.

Gegevensgroep nadere regelkwalificatie

Naam	regelkwalificatie
Definitie	Een nadere specificatie bij de regelkwalificatie van de regel.
Toelichting	<p>Voorbeeld: de als instructieregel gekwalificeerde regel is bedoeld als een instructieregel voor een instrument, de als voor iedereen bedoelde regel is een regel over een activiteit en betreft een verbod of een meldingsplicht.</p> <p>Dit informatiemodel element betreft een groep van kenmerken, welke opgenomen zijn in het gegevensgroeptype: nadere regelkwalificatie info.</p>

Gegevensgroeptype nadere regelkwalificatie info

Naam	nadere regelkwalificatie info
Definitie	De mogelijke nadere specificaties bij een regel aangaande de regelkwalificatie.
Toelichting	<p>Voorbeeld: instructieregel voor een instrument, instructieregel voor een taakuitoefening. Deze kenmerken zijn opgenomen als aparte kenmerken van</p> <p>Regelkwalificatie zegt iets over de <i>regel</i> en niet over het inhoudelijke aspect waar de regel over gaat.</p> <p>Het is de bedoeling dat elke regel één keer is gekwalificeerd. Dit is meestal via de waardelijst Regelkwalificatie.</p>
Constraint(s)	<p><i>{ één van de nadere specificaties }</i></p> <p>Slechts één van de nadere specificaties in deze groep is gevuld.</p>

Attribuutsoort activiteitregelkwalificatie

Naam	activiteit regelkwalificatie
Definitie	De naam van de kwalificatie van de Juridische regel over een activiteit.
Formaat	Activiteitregelkwalificatie (waardelijst)
Toelichting	<p>Bijvoorbeeld: gebod, verbod.</p> <p>Alleen te gebruiken wanneer bij <i>regelkwalificatie</i> is gekozen voor de waarde 'Regel voor iedereen' en de regel een Activiteit beschrijft.</p>
Constraint(s)	<p><i>Als activiteit, alleen dan activiteit regelkwalificatie.</i></p> <p>Dit kenmerk heeft alleen betekenis wanneer de regel een activiteit beschrijft. Anders gezegd, dit kenmerk hoort alleen gevuld te worden wanneer de regel, ten minste, een activiteit beschrijft.</p>

Attribuutsoort instructieregel instrument

Naam	Instructieregel instrument
Definitie	De naam van het instrument waartoe de instructieregel zich richt.
Formaat	InstructieregelInstrument (waardelijst)
Toelichting	<p>Bijvoorbeeld: Omgevingsverordening, projectbesluit.</p> <p>Dit kenmerk geeft nadere informatie in aanvulling op de regelkwalificatie, in het geval dat de regelkwalificatie instructieregel is.</p>

Attribuutsoort instructieregel taakuitoefening

Naam	Instructieregel taakuitoefening
Definitie	Het bestuursorgaan of de organisatie die de taak of de bevoegdheid waarover de juridische regel gaat, moet uitvoeren.
Formaat	Adressaat (waardelijst)
Toelichting	<p>Bijvoorbeeld bestuursorganen zoals: gemeenteraad, burgemeester en wethouders, gedeputeerde staten, dagelijks bestuur waterschap e.a.</p> <p>Dit kenmerk geeft nadere informatie in aanvulling op de regelkwalificatie, in het geval dat de regelkwalificatie instructieregel is.</p>

Attribuutsoort thema

Naam	thema
Definitie	Kernachtige weergave van de grondgedachte achter een regel.
Formaat	Themas (waardelijst)
Toelichting	<p>Het thema is een categorisering, waar een juridische regel binnen valt.</p> <p>Indien het de bedoeling is om de regels die gemaakt zijn als gevolg van een thema vindbaar te maken op thema, dan is het nodig om de regels te voorzien van dit thema. De juridische betekenis van de regel verandert niet als gevolg van de toekenning van een thema.</p> <p>Een thema als kenmerk van een regel kent nooit een locatie, het is de regel die een locatieaanduiding heeft.</p>

Attribuutsoort onderwerp

Naam	onderwerp
Definitie	Korte, concrete inhoudelijke weergave van waar een regel over gaat. Het onderwerp is een categorie, of groep, waaronder een juridische regel valt.
Formaat	Onderwerpen (waardelijst)
Toelichting	<p>Het onderwerp is een categorisering, waar een juridische regel binnen valt.</p> <p>Indien het de bedoeling is om de regels die behoren tot een bepaald onderwerp vindbaar te maken op onderwerp, dan is het nodig om de regels te voorzien van dit onderwerp. De juridische betekenis van de regel verandert niet als gevolg van de toekenning van een onderwerp.</p> <p>Een onderwerp als kenmerk van een regel kent nooit een locatie, het is de regel die een locatieaanduiding heeft.</p>

Attribuutsoort idealisatie

Naam	idealisatie
Definitie	Vastlegging van de manier de begrenzing van Locatie voor deze Juridische regel geïnterpreteerd moet worden en door het bevoegd gezag bedoeld is.
Formaat	Idealisatie (waardelijst)
Toelichting	Voorbeeld: exact, indicatief. Indicatief kan gebruikt worden wanneer een grens berekend is en mogelijk niet overal geheel rekening houdt met de fysieke situatie ter plaatse.

Relatiesoort beschrijft een gebiedsaanwijzing

Naam	beschrijft een gebiedsaanwijzing
Definitie	Bij een regel die een gebiedsaanwijzing vastlegt geeft deze relatie aan om welke gebiedsaanwijzing het gaat. De bijbehorende locatie(s) waar het om gaat is/zijn bij de gebiedsaanwijzing zelf te vinden.
Gerelateerd objecttype	Functie of Activiteit
Toelichting	Een juridische regel kan een of meerdere activiteiten, normen, gebiedsaanwijzingen en/of een beperkingengebied beschrijven. Als de regel geen enkele van deze beschrijft, dan is de regel een op zichzelf staande normstellende regel.
Relatie rol	locatieaanduiding

Relatiesoort beschrijft een norm

Naam	beschrijft een norm
Definitie	Bij een regel die een omgevingsnorm of omgevingswaarde vastlegt geeft deze relatie aan om welke norm het gaat. De bijbehorende locatie(s) waar het om gaat is/zijn bij de normwaardes van de norm zelf te vinden.
Gerelateerd objecttype	Norm
Toelichting	Een juridische regel kan een of meerdere activiteiten, normen, gebiedsaanwijzingen en/of een beperkingengebied beschrijven. Als de regel geen enkele van deze beschrijft, dan is de regel een op zichzelf staande normstellende regel.
Relatie rol	locatieaanduiding

Relatiesoort definieert

Naam	definieert
Definitie	Een Juridische regel definieert een locatie, die bestaansrecht heeft doordat de regel ernaar verwijst. De locatie begrenst de werking van de regel in juridische zin, te weten dat deze regel alleen voor deze locatie werkingskracht heeft.
Gerelateerd objecttype	Locatie
Toelichting	In spreektaal kent elke Juridische regel een gebied, of gebieden, waar de regel geldt. Informatiekundig zeggen we dat de regel verwijst naar één of meerdere locaties, waarbij een Locatie een Gebied kan zijn, of een Gebiedengroep.

Het feit dat er naar een locatie verwezen wordt vanuit een Juridische regel geeft bestaansrecht aan de locatie. Daarom **definieert** de regel de locatie en hierna kan er naar deze locatie verwezen worden. Uiteraard gebeurt dit vanuit de regel, maar er kan ook naar verwezen worden vanuit andere regels of vanuit andere objecttypes, zoals vanuit de activiteit waar de regel over gaat. De regel en de activiteit verwijzen dan naar dezelfde locatie.

Let wel, er kan sprake zijn dat een activiteit in meerdere regels wordt beschreven. Als Juridische regel 1 de Activiteit A definieert op Locatie 1 en Juridische regel 2 dezelfde Activiteit A definieert op Locatie 2 dan resulteert dit erin dat activiteit A verbonden is met Locatie 1 én Locatie 2.

Een locatie ontstaat zodra een regel de locatie definieert, en daarmee creëert in de context van de regelgeving. Hierna kunnen ook andere regels naar deze zelfde locatie verwijzen. De locatie wordt niet anders als gevolg van dat ernaar verwezen wordt, maar de verwijzing gebeurt altijd met de betekenis zoals bedoeld in de regel die naar de locatie verwijst. Daarom is het de regel die verwijst naar de locatie, en niet andersom.

In spreektaal worden de locaties waar de regel naar verwijst tezamen ook wel eens het werkingsgebied van de regel genoemd. Echter, de term werkingsgebied in CIMOW is gereserveerd voor de regeltekst, omdat alleen de regeltekst werking geeft aan de regels⁸.

Relatie rol locatieaanduiding

Relatiesoort is opgenomen in

Naam	is opgenomen in
Definitie	De regeltekst waarin de juridische regel te vinden is en waarin de tekstuele omschrijving van de regel te lezen is.
Gerelateerd objecttype	Regeltekst
Toelichting	Bij elkaar behorende juridische regels behoren als één groep bij elkaar, die als geheel beschouwd en gelezen moet worden. Deze worden bij elkaar opgenomen in één Regeltekst. Een afzonderlijke juridische heeft géén identificatie. Er kan niet naar verwezen worden. Dit is (mede) zodat deze regels afzonderlijke en los van elkaar beschouwd kunnen worden.

Objecttype Regeltekst

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie
Herkomst	OP

---

⁸ Er is een bijzondere verhouding tussen het werkingsgebied van de juridische regels in een regeltekst en het werkingsgebied van de regeltekst. Deze verhouding is beschreven in het OP domein [OP] en bij de Regeltekst. Uitgangspunt is dat het werkingsgebied van de Regeltekst dekkend is voor de Juridische regels die in de Regeltekst zijn opgenomen. Vanuit informatiekundig perspectief hebben Juridische regels die geometrisch buiten het werkingsgebied van de Regeltekst vallen, voor het deel dat erbuiten valt, geen werking.

Attribuutsoort omschrijving

Naam	omschrijving
Definitie	De letterlijke tekst waarmee de Regeltekst is omschreven, in een artikel of een lid. Een Regeltekst is altijd één doorlopend stuk juridische tekst, welke juridische regels bevat.
Formaat	CharacterString
Toelichting	<p>Met één doorlopende tekst wordt bedoeld dat er geen sprake is van eerst een stuk tekst dat behoort tot de eerste Regeltekst, dan een stuk tekst dat behoort tot een andere Regeltekst, en dan weer een stuk tekst dat behoort tot de eerste Regeltekst. Een Regeltekst kan niet verspreid staan over meerdere stukken tekst, oftewel wordt niet afgewisseld door andere stukken tekst die niet tot dezelfde Regeltekst behoren.</p> <p>Bepaalde juridische kenmerken, vooral details die niet in een lopende tekst passen zoals geometrie of een tabel met normwaarden, worden vanwege pragmatische redenen buiten de lopende tekst zelf vastgelegd. Deze juridische kenmerken behoren wél tot de juridische regel, waar de Regeltekst over gaat en daarmee tot de Regeltekst, ook al staan ze niet in de lopende tekst genoemd.</p>
Herkomst	OP

Attribuutsoort regelkwalificatie

Naam	regelkwalificatie
Definitie	Zie regelkwalificatie bij juridische regel.
Formaat	Regelkwalificaties (waardelijst)
Indicatie afleidbaar	Ja
Toelichting	Alle juridische regels in dezelfde Regeltekst hebben in principe dezelfde regelkwalificatie. Andersom, als de Regeltekst een regelkwalificatie heeft, dan geldt deze in principe voor alle regels in de Regeltekst.
Herkomst	De regelkwalificatie van een Regeltekst in het OP domein wordt afgeleid van de regels uit het OW domein.

Relatiesoort heeft als werkingsgebied

Naam	heeft als werkingsgebied
Definitie	Het werkingsgebied c.q. de locatie begrensd de juridische werking van de regeltekst, in juridische zin, te weten dat deze regeltekst alleen binnen dit werkingsgebied juridische werkingskracht heeft.
Gerelateerd objecttype	Locatie
Toelichting	In spreektaal kent elke Regeltekst een werkingsgebied. Deze kan echter opgebouwd zijn uit meerdere locaties c.q. gebieden en/of Gebiedengroepen. Informatiekundig vormen al deze locaties bij elkaar tezamen dan het werkingsgebied.
Constraint(s)	{ altijd een werkingsgebied }
	Uitgangspunt is dat het werkingsgebied van de Regeltekst dekkend is voor de werkingsgebieden van de juridische regels die zijn opgenomen in de Regeltekst, of is het grondgebied van BG.

Er zijn hierbij twee bijzondere situaties te onderkennen:

1. Als het werkingsgebied van de Regeltekst groter is dan de optelsom van de Juridische regels.

Dit is juridisch toegestaan. Er geldt dan dat de gehele Regeltekst voor het aangegeven werkingsgebied geldt, in algemeenheid, zonder dat er op elk punt in het gebied een specifieke Juridische regel geldt. Hiervoor kan gekozen zijn omdat een gebied als geheel wordt beschouwd en dat regels nog op een later moment toegevoegd worden, of het kan zijn dat specifieke regels wel al zijn opgenomen in de tekst, maar informatiekundig nog niet als zodanig herkenbaar zijn gemaakt.

2. Als het werkingsgebied van de Regeltekst kleiner is dan de optelsom van de werkingsgebieden van de Juridische regels.

Dit is juridisch niet toegestaan. Mocht dit onverhoopt, op informatiekundig niveau, toch voorkomen dan gelden alleen de Juridische regels die worden afgedekt door het werkingsgebied van de Regeltekst.

Hoe ook het werkingsgebied wordt bepaald, het netto eindresultaat is dat er altijd sprake is van een door bevoegd gezag expliciet vastgesteld ⁹ werkingsgebied van een Regeltekst, welke zelfstandig te interpreteren is.

Herkomst

OP ⁹

Relatiesoort gerelateerde regeltekst

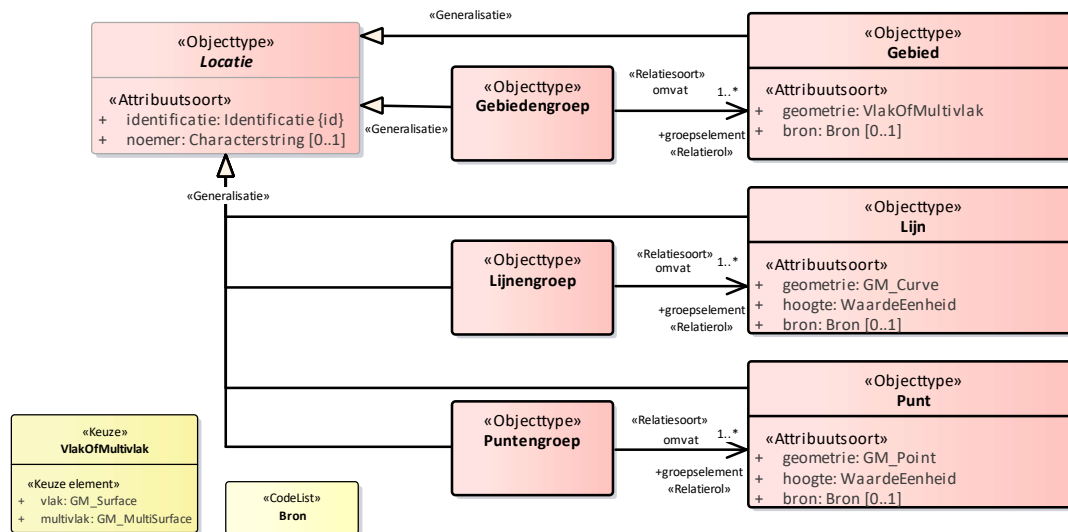
Naam	gerelateerde regeltekst
Definitie	De verwijzing van een specifieke Regeltekst naar een andere Regeltekst die aangeeft dat er een bijzondere relatie bestaat tussen die twee Regelteksten.
Gerelateerd objecttype	Regeltekst
Toelichting	De specifieke aard van de relatie is vooralsnog nog een punt van uitwerking.
Herkomst	OW

---

⁹ Het is niet toereikend dat gebruikers via algoritmes en impliciete afleiding het werkingsgebied samen moeten stellen uit informatie uit kenmerken van andere objecttypen. Bevoegd gezag voert deze samenstelling uit, en stelt het werkingsgebied expliciet vast.

Locatie

De inrichting van de leefomgeving is gebaseerd op gebieden. Hiervan worden volgende kenmerken bijgehouden, als volgt:

Figuur 3: Locaties

Objecttype Locatie (abstract)

Het modelement Locatie beschrijft de kenmerken die het Gebied en de Gebiedengroep (informatiekundig en modelmatig) gemeenschappelijk hebben.

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	Een uniek identificerend gegeven.
Formaat	Identificatie
Toelichting	Het identificerende gegeven is functioneel en vaststaand. Deze is altijd te gebruiken als hét uniek identificerende gegeven van een object, met zijn kenmerken.

Attribuutsoort noemer

Naam	noemer
Definitie	Tekstuele beschrijving van een Locatie, zodat er als zodanig over deze locatie gesproken kan worden. De beschrijving kan een bepaalde naam zijn waaronder de Locatie bekend staat, maar (lang) niet elke Locatie heeft een naam.
Formaat	CHARACTERSTRING
Toelichting	De noemer is geen categorisering, maar een uitleg of toelichting die de locatie nader beschrijft.

Bijvoorbeeld: 'Het Koninkrijk der Nederlanden', 'gemeente Amersfoort', 'de Veluwe', 'stroomgebied Rijn', 'centrumgebied Apeldoorn', 'strandjes tussen A50 en IJsselmeer'.

Objecttype Gebied

Een Gebied heeft alle eigenschappen van een Locatie, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort geometrie

Naam	geometrie
Definitie	De geometrische begrenzing van het gebied.
Formaat	GM_Surface of een GM MultiSurface.
Toelichting	<p>Voorbeeld: Nederland. Nederland heeft bij Baarle-Nassau enclaves en Baarle-Nassau zelf is een multisurface in de BAG. Nederland zien we functioneel als één geheel, en dus één MultiSurface (en niet als een Gebiedengroep).</p> <p>Een Multisurface wordt gebruikt als één functioneel gebied uit meerdere vlakken bestaat (multi keer een vlak), waarbij elk vlak een gescheiden ligging heeft (niet aangrenzend en niet overlappend).</p>

Attribuutsoort hoogte

Naam	hoogte
Definitie	De hoogte waarop de geometrie ligt, in meters.
Formaat	WaardeEenheid (gestructureerd datatype)
Toelichting	<p>De eenheid heeft altijd te maken met meters. Dit kan zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • meter - er wordt dan standaard bedoeld, meters boven NAP. • meters boven maaiveld - er wordt dan niet bedoeld meters boven NAP, maar meters t.o.v. het maaiveld. <p>Niet te verwarren met bijvoorbeeld de hoogte van een geluidshoogteplafond, die opgesteld wordt in decibel.</p>

Attribuutsoort bron

Naam	bron
Definitie	De bron die is gebruikt voor de geometrie, dan wel de wijze van inwinning van de geometrie.
Formaat	Bron (waardelijst)
Toelichting	<p>De bron geeft de herkomst aan van de geometrie, en geeft hiermee een nadere duiding aan de wijze waarop de geometrie tot stand is gekomen en is vastgesteld. De geometrie kan zelf ingewonnen zijn, via een bepaalde methode van inwinning, zoals ingemeten of berekend (bijvoorbeeld een cirkel). De geometrie kan ook afkomstig zijn van een externe bron, zoals van een basisregistratie (met geometrie).</p> <p>De bron is met name van belang bij juridische kwesties, wanneer het van belang is om te weten op basis van welke referentieondergrond is dit besluit genomen. Bronnen zoals een basisregistratie (met geometrie) kennen zelf een bepaalde nauwkeurigheid. Deze nauwkeurigheid wordt dan bedoeld.</p>

Objecttype Gebiedengroep

Een Gebiedengroep heeft alle eigenschappen van een Locatie, aangevuld met de volgende:

Relatiesoort omvat

Naam	omvat
Definitie	Een groep van gebieden.
Gerelateerd objecttype	Gebied
Toelichting	Een Gebiedengroep omvat Gebieden, en kan geen Gebiedengroep omvatten.
Relatie rol	groepselement

Objecttype Punt

Een Punt heeft alle eigenschappen van een Locatie, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort geometrie

Naam	geometrie
Definitie	Zie Gebied.

Attribuutsoort hoogte

Naam	hoogte
Definitie	Zie Gebied.

Attribuutsoort bron

Naam	bron
Definitie	Zie Gebied.

Objecttype Puntengroep

Een Puntengroep heeft alle eigenschappen van een Locatie, aangevuld met de volgende:

Relatiesoort omvat

Naam	omvat
Definitie	Zie gebied, maar dan voor punten.
Formaat	GM_Point

Objecttype Lijn

Een Lijn heeft alle eigenschappen van een Locatie, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort geometrie

Naam	geometrie
Definitie	Zie Gebied.
Formaat	GM_Curve

Attribuutsoort hoogte

Naam	hoogte
Definitie	Zie Gebied.

Attribuutsoort bron

Naam	bron
Definitie	Zie Gebied.

Objecttype Lijnengroep

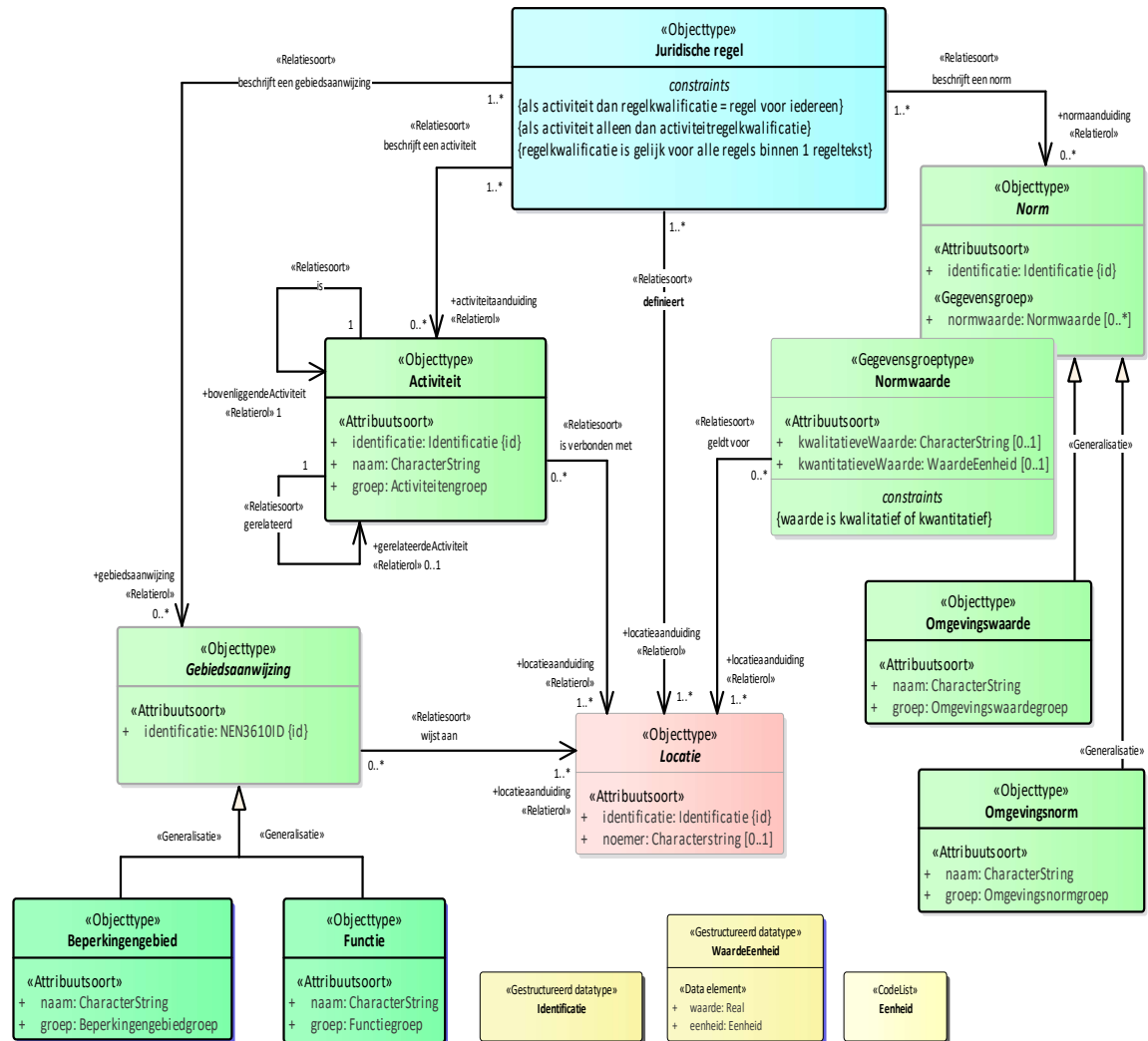
Een Lijnengroep heeft alle eigenschappen van een Locatie, aangevuld met de volgende:

Relatiesoort omvat

Naam	omvat
Definitie	Zie gebied, maar dan voor lijnen.

Regels op locatie

Als je regels en locaties bij elkaar brengt dan zeggen we dat regels voor een bepaald gebied gelden. Regels kunnen op zichzelf gelden, maar gaan veelal over een functie, een activiteit, een beperkingengebied, een omgevingswaarde of een omgevingsnorm. Hiervan worden volgende kenmerken bijgehouden, als volgt:

Figuur 4: Regels op Locatie

Objecttype Activiteit

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie
Toelichting	

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	Een (korte) omschrijving van de activiteit.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Bijvoorbeeld: het exploiteren van een horeca gelegenheid. Elk bevoegd gezag kan eigen activiteiten beschrijven, voor het eigen grondgebied. Let wel, het kan voorkomen dat twee bevoegde gezagen, die elk een eigen activiteit beschrijven, hun activiteit dezelfde naam geven. Dit betekent niet (perse) dat er hetzelfde bedoeld wordt.
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort categorie

Naam	categorie
Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een juridische regel valt. Een activiteit kan gecategoriseerd worden tot een beperkte lijst van activiteitengroepen.
Formaat	Activiteitengroep
Toelichting	

Relatiesoort is verbonden met

Naam	is verbonden met
Definitie	Deze specifieke activiteit is verbonden met deze specifieke locatie(s).
Gerelateerd objecttype	Locatie
Toelichting	Elke activiteit geldt voor minimaal één locatie. Het komt voor dat de activiteit geldt voor het hele grondgebied van een bevoegd gezag. De toekenning van een activiteit aan de locatie(s) heeft een sterke relatie met het werkingsgebied van de regel waarin de activiteit gevat is. Te weten: de locaties moeten zich op juiste wijze verhouden tot het werkingsgebied van deze regel. In principe geldt dat de locatie van een beperkingengebied gelijk moet zijn aan, of gelegen moet zijn binnen, het werkingsgebied van de Regeltekst waarin de regel is opgenomen. Anders gezegd, het werkingsgebied van de Regeltekst is dekkend voor de locaties van de erin opgenomen regels.
Relatie rol	locatieaanduiding

Relatiesoort is

Naam	is
Definitie	Deze activiteit is van hetzelfde type als de gerelateerde activiteit en de regels die gelden voor de gerelateerde activiteit zijn contextueel relevant voor deze activiteit.
Gerelateerd objecttype	Activiteit
Toelichting	<p>De gerelateerde activiteit wordt ook wel de <i>bovenliggende</i> activiteit genoemd. Met “is (een)” wordt een bepaalde activiteit rechtstreeks verbonden met een andere activiteit van hetzelfde type (van specifiek naar generiek). Deze constructie is van belang om een activiteit geschikt te maken voor gebruik in lokale regelgeving, waarbij aangegeven is hoe deze lokale activiteit zich verhoudt tot bovenliggende regelgeving.</p> <p>Bijvoorbeeld: de activiteit ‘het opslaan van motorbrandstoffen’ is een ‘milieubelastende activiteit’.</p> <p>Met contextueel relevant wordt bedoeld dat de regels die gelden voor de gerelateerde activiteit, binnen die gegeven context ook gelden voor deze activiteit.</p> <p>Bijvoorbeeld, als er in regels staat dat er voor een activiteit van <i>het (generieke) type</i> een vergunningplicht geldt, onder bepaalde condities, dat deze condities worden vergeleken met de specifieke situatie van de (<i>specifieke</i>) activiteit die de initiatiefnemer voornemens is om te ontplooiën. Als deze hieronder vallen, dan geldt (ook) voor de voorgenomen (<i>specifieke</i>) activiteit een vergunningplicht. Als deze hier niet onder vallen, dan geldt de vergunningsplicht niet, althans niet vanuit deze regels, mogelijk wel vanuit andere regels.</p> <p>Of de context wel of niet aan de orde is en hoe dat beoordeeld moet worden, is niet opgenomen als informatie. Deze relatie geeft daarom, informatiekundig gezien, aan dat elke regel die geldt voor de gerelateerde activiteit relevant <u>kan</u> zijn voor het uitvoeren van deze activiteit.</p>

Relatiesoort gerelateerd

Naam	gerelateerd
Definitie	Deze activiteit heeft een relatie met een andere activiteit en de regels die gelden voor de gerelateerde activiteit zijn contextueel relevant voor deze activiteit.
Gerelateerd objecttype	Activiteit
Toelichting	<p>In tegenstelling tot de ‘is’ relatie, is de gerelateerde activiteit <u>niet</u> van hetzelfde type. Er is echter wel sprake van een sterke relatie.</p> <p>Bijvoorbeeld: de activiteit ‘tanken van brandstof’ heeft een sterke relatie met de activiteit ‘opslaan van brandstof’ (op een veilige manier). Deze laatste is een ander type activiteit, maar is altijd aan de orde als er sprake is van een activiteit die van het type ‘tanken van brandstof’ is.</p> <p>Gerelateerde activiteiten kunnen van hetzelfde type zijn, bijvoorbeeld twee milieubelastende activiteiten, maar dat hoeft niet.</p> <p>Met contextueel relevant wordt hetzelfde bedoeld als bij de ‘is’ relatie.</p>

Objecttype Norm (abstract)

Het modelelement norm beschrijft de kenmerken die de omgevingsnorm en de omgevingswaarde (informatiekundig en modelmatig) gemeenschappelijk hebben.

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De vaste identificatie van een norm, zodat er naar een specifieke norm gerefereerd kan worden, gebruik makende van deze identificatie.
Formaat	Identificatie

Gegevensgroep waarde

Naam	waarde
Definitie	Één van de kwantitatieve of kwalitatieve waarden van een norm.
Toelichting	Een norm kan uit meerdere normerende waarden bestaan. Samen vormen deze de norm.

De waarde zelf bestaat uit een aantal kenmerken, gedefinieerd in het gegevensgroeptype Normwaarde.

Dit modelelement is geen attribuutsoort, en kent daarom geen datatype. Het type van dit model element is het gegevensgroeptype Normwaarde.

Gegevensgroeptype Normwaarde

Naam	Normwaarde
Definitie	Één van de kwantitatieve of kwalitatieve waarden van een norm. De normwaarde geeft aan wat de specifieke kwantitatieve of kwalitatieve eisen zijn, inclusief de toewijzing ervan aan de specifieke locatie(s) waar de normwaarde voor geldt.

Toelichting	Een van de kenmerken van een Normwaarde is het attribuutsoort waarde (zie verderop). Als dat gegeven er is, dan is er sprake van een kwantitatieve normwaarde, en daarmee van een kwantitatieve norm (als geheel). Als dat gegeven er niet is, dan is er sprake is van een kwalitatieve norm, welke dan kwalitatief beschreven is in het attribuutsoort beschrijving (zie verderop).
--------------------	--

Een gegevensgroeptype is geen object. Het is een apart type modelelement om een groep van kenmerken in onder te brengen, te weten de beschrijving van de normwaarde, de waarde zelf en de locatie waarvoor deze geldt.

De omgevingswet kent ook normstellende regels in bredere zin, welke niet als een omgevingswaarde of omgevingsnorm zijn opgenomen.

Attribuutsoort beschrijving, van gegevensgroeptype Normwaarde

Naam	beschrijving
Definitie	De toewijzing van een normerende waarde aan een locatie in de vorm van een beschrijving in woorden. De beschrijving geeft tekstueel de betekenis weer van de normwaarde.
Formaat	CHARACTERSTRING
Toelichting	Bijvoorbeeld: het geluidsniveau mag de aangegeven waarde niet overschrijden.

Attribuutsoort waarde, van gegevensgroeptype Normwaarde

Naam	waarde
Definitie	De numerieke waarde van een norm.
Formaat	WaardeEenheid
Toelichting	Deze waarde is alleen ingevuld als er sprake is van een kwantitatieve norm, met kwantitatieve normwaarden. Als deze niet ingevuld is, dan is de norm kwalitatief.
Juridisch gegeven	Ja

Relatiesoort geldt voor, van gegevensgroeptype Normwaarde

Naam	geldt voor
Definitie	De specifieke locatie(s) waarvoor een specifieke normwaarde geldt.
Toelichting	<p>Elke normwaarde geldt voor minimaal één locatie. Als er geen locatie bestaat bij een normwaarde, dan heeft het normwaarde weinig zin. Als er geen regel is die over een norm gaat die deze normwaarde gebruikt, dan heeft deze norm per definitie ook geen juridische werking en daarmee ook de normwaarde niet. Er is dus altijd sprake een locatie bij een normwaarde en bij een norm. Let hierbij goed op het volgende:</p> <p>Het komt vaak voor dat een Norm uit meerdere Normwaarden bestaat, met voor elke afzonderlijke Normwaarde een toegewezen locatie waarvoor de Normwaarde geldt.</p> <p>De toekenning van een normwaarde aan de locatie(s) heeft een sterke relatie met het werkingsgebied van de regel waarin de norm, waar de normwaarde een onderdeel van uitmaakt, gevat is. Te weten: de locaties moeten zich op juiste wijze verhouden tot het werkingsgebied van deze regel. In principe geldt dat de locatie van een beperkingengebied gelijk moet zijn aan, of gelegen moet zijn binnen, het werkingsgebied van de Regeltekst waarin de regel is opgenomen. Anders gezegd, het werkingsgebied van de Regeltekst is dekkend voor de locaties van de erin opgenomen regels.</p>

Objecttype Omgevingsnorm

Een Omgevingsnorm heeft alle eigenschappen van een Norm, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	Een (korte) naam van een norm.
Formaat	NaamOmgevingsnorm
Toelichting	Bv. maximum bouwhoogte.
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort categorie

Naam	categorie
Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een omgevingsnorm valt.
Formaat	OmgevingsnormGroep (waardelijst)

Objecttype Omgevingswaarde

Een Omgevingsnorm heeft alle eigenschappen van een Norm, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	De (korte) naam van een norm.
Formaat	NaamOmgevingswaarde (waardelijst)
Toelichting	Bijvoorbeeld: maximaal toelaatbaar geluidsniveau.
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort categorie

Naam	categorie
Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een omgevingswaarde valt.
Formaat	OmgevingswaardeGroep
Toelichting	

Objecttype Gebiedsaanwijzing (abstract)

Het modelement Gebiedsaanwijzing beschrijft de kenmerken die de Functie en het Beperkingengebied (informatiekundig en modelmatig) gemeenschappelijk hebben.

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie

Relatiesoort wijst aan

Naam	wijst aan
Definitie	De locatie is aangewezen als het gebied voor de functie of het beperkingengebied.
Gerelateerd objecttype	Locatie

Toelichting	Elke functie en beperkingengebied wijst minimaal één locatie aan.
	De toewijzing van een locatie aan een functie of beperkingengebied heeft een sterke relatie met de locatieaanduiding van de regel die het gebied definieert. Te weten: de locaties moeten zich op juiste wijze verhouden tot de locatieaanduiding van de regel. In principe geldt dat de locatie van een functie of een beperkingengebied gelijk moet zijn aan de locatieaanduiding van de regel, en gelegen moet zijn binnen het werkingsgebied van de Regeltekst waarin de regel is opgenomen.

Objecttype Functie

Een Functie heeft alle eigenschappen van een Gebiedsaanwijzing, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	Een (korte) omschrijving van de functie.
Formaat	CHARACTERSTRING
Toelichting	Elk bevoegd gezag kan eigen functies beschrijven, voor het eigen grondgebied. Let wel, het kan voorkomen dat twee bevoegde gezagen, die elk een eigen functie beschrijven, hun functie dezelfde naam geven. Dit betekent niet (perse) dat er hetzelfde bedoeld wordt.
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort categorie

Naam	categorie
Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een functie regel valt. Een functie kan gecategoriseerd worden tot een beperkte lijst van functiegroepen.
Formaat	Functiegroep (waardelijst)
Toelichting	Een functiegroep is niet een juridische term. De functiegroep bepaalt mede hoe een kaartbeeld wordt opgebouwd en niet elke functie kan een eigen symbool of kleur krijgen. Daarom worden soortgelijke functies in zo'n situatie bij elkaar gegroepeerd.

Objecttype Beperkingengebied

Een Beperkingengebied heeft alle eigenschappen van een Gebiedsaanwijzing, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	Een (korte) omschrijving van het beperkingengebied.
Formaat	CHARACTERSTRING
Toelichting	
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort categorie

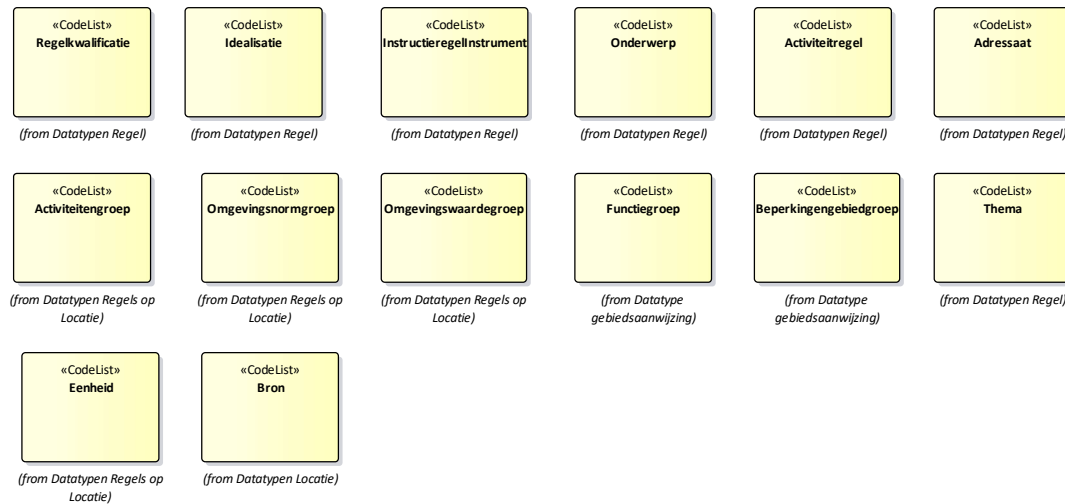
Naam	categorie
Definitie	Een beperkingengebied kan gecategoriseerd worden tot een beperkte lijst van beperkingengroepen.
Formaat	BeperkingenGroep (Waardelijst)
Toelichting	

Datatypes overzicht

Deze paragraaf beschrijft de datatypes die gebruikt zijn in het informatiemodel. Een datatype beschrijft de structuur van de data en kan aanvullend aangeven aan welke eisen de data zelf moet voldoen.

Waardelijsten

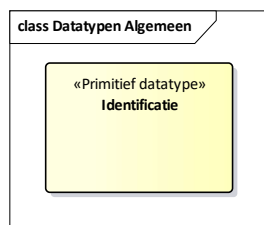
Het informatiemodel maakt veelvuldig gebruik van waardelijsten, te weten de volgende waardelijsten:

Overzicht – Waardelijsten

Een waardelijst is een datatype waarin de mogelijke waarden expliciet zijn opgesomd in een lijst. De waarde van een attribuutsoort moet één van de waarden zijn uit de gespecificeerde waardelijst, oftewel wordt gekozen uit deze lijst. Er zijn verschillende types waardelijsten, dit informatiemodel maakt gebruik van een codelist. Dit betekent dat de toegestane waarden buiten het model in een externe waardelijst worden beheerd en de erin opgenomen waarden aldaar te vinden zijn. Zie TPOD publicatie: **Waardelijst TPOD v0.97.1.xlsx**

Datatype Identificatie

Naam

Identificatie

Definitie

Een uniek en vaststaand gegeven.

Formaat

Het formaat van de identificatie moet nog gekozen worden.

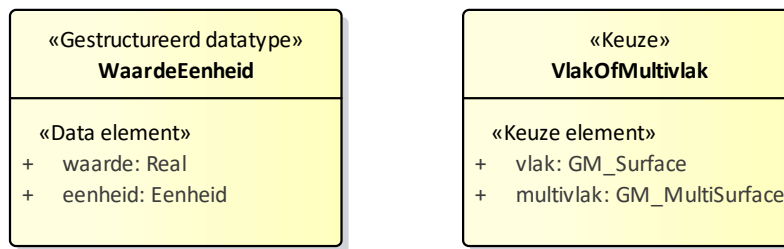
Toelichting

Dit datatype is bedoeld om objecten uniek te kunnen identificeren c.q. objecten die in dit CIMOW <<objecttype>> toegekend hebben gekregen.

Gedefinieerde datatypen

Het informatie model heeft een aantal datatypen zelf gedefinieerd. Dit zijn:

Gestructureerd datatype **WaardeEenheid**

Data element waarde

Naam	waarde
Definitie	Een numerieke waarde.
Formaat	REAL
Toelichting	Bijvoorbeeld: 10

Data element eenheid

Naam	Eenheid
Definitie	De eenheid van de waarde, voluit geschreven.
Formaat	Eenheid (waardelijst)
Toelichting	Bijvoorbeeld: decibel, meter.

Gestructureerd datatype **VlakOfMultivlak**

Data element vlak

Naam	vlak
Definitie	Een vlak met een externe buitengrens, en optioneel interne uitsneden.
Formaat	GM Surface
Toelichting	Een GM Surface, zoals bedoeld in de ISO standaard van OGC.

Data element multivlak

Naam	multivlak
Definitie	Meerdere vlakken, die elkaar aanvullen, zonder elkaar te overlappen.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Een GM Surface, zoals bedoeld in de ISO standaard van OGC.

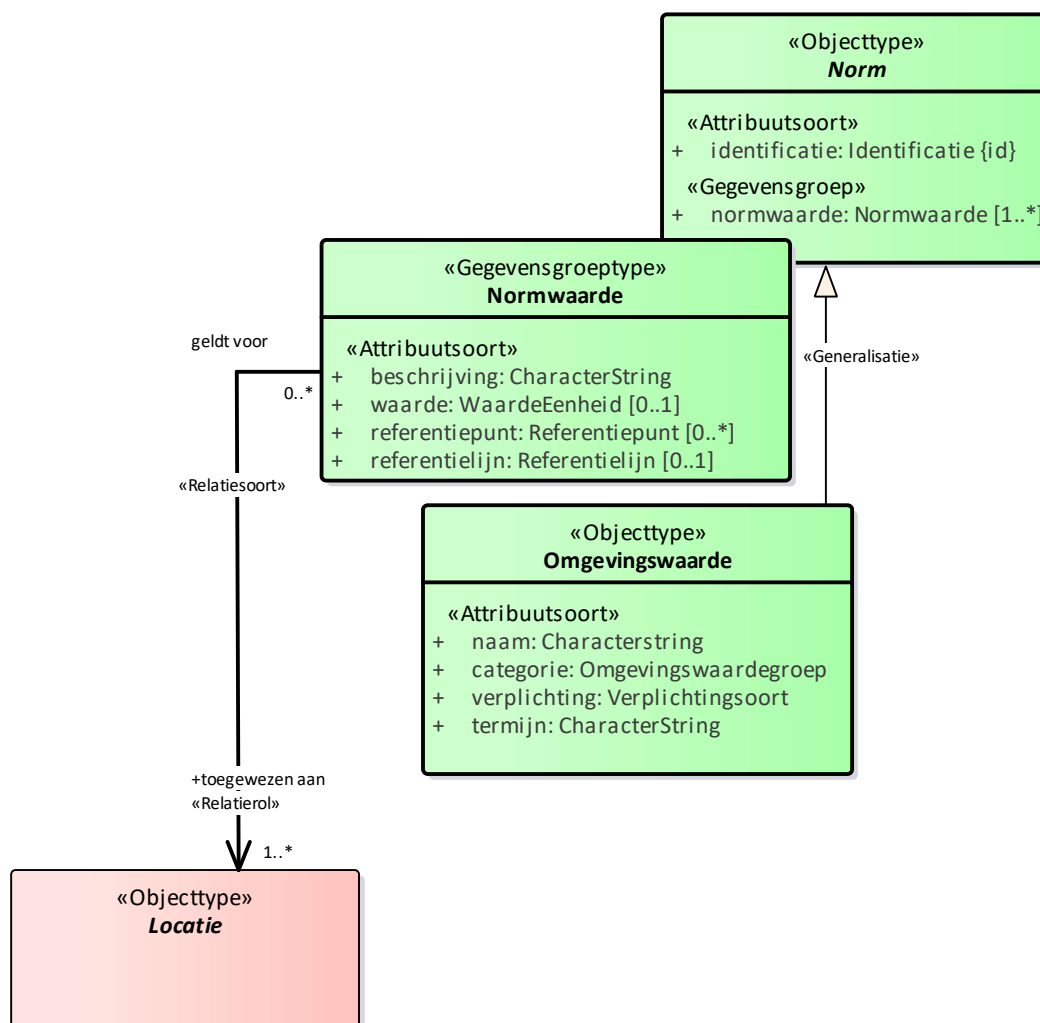
Bijlagen

Bijlage 1: Toelichting modellering van het informatiemodel

Dit hoofdstuk legt het vergrootglas op bepaalde aspecten die van belang zijn bij het lezen en interpreteren van het model en beschrijft de modelelementen zoals objecttype, attribuutsoort, relatie-soort en cetera.

Onderstaand diagram beschrijft een Omgevingsnorm. De modelmatige beschrijving volgt het metamodel voor informatiemodellen, te vinden op <https://www.geonovum.nl/geo-standaarden/metamodel-informatiemodellering/nationaal-metamodel-voor-informatiemodellering> - deze is ook als html versie beschikbaar op <https://docs.geostandaarden.nl/mim/mim10/>

In deze paragraaf wordt deze modellering kort toegelicht, aan de hand van het voorbeeld omgevingsnorm.

De Omgevingsnorm zelf is gemodelleerd als een <<objecttype>>. Hierover wordt informatie bijgehouden en hier praten we over als zelfstandige eenheid. Wanneer we het over het informatiemodel element hebben, hebben we het over het <<objecttype>> Omgevingsnorm, oftewel we hebben het dan over de structuur en de betekenis van de informatie. Wanneer een bevoegd gezag een individuele norm beschrijft, dan wordt deze structuur gevuld met data, waaronder de naam. We hebben het dan bijvoorbeeld over de omgevingsnorm maximum bouwhoogte in Apeldoorn. Elk bevoegd gezag kan verschillende omgevingsnormen opstellen en zo

ontstaan er in de loop van de tijd vele. Deze noemen we niet het <<objecttype>> omgevingsnorm, maar deze normen we gewoon een omgevingsnorm.

Elk <<objecttype>> kan vervolgens verder beschreven worden door er kenmerken aan toe te kennen, waarover we afzonderlijk herkenbare informatie willen bijhouden. Denk hierbij aan de naam 'maximum bouwhoogte'. We noemen de naam een <<attribuutsoort>>, waarvoor we informatie bijhouden, te weten 'maximum bouwhoogte'. De 'maximum bouwhoogte' noemen we ook wel de data zelf, of de waarde die het kenmerk heeft, voor een individuele omgevingsnorm.

In het diagram staat een <<generalisatie>> relatie, een lijn tussen Omgevingsnorm en Norm. Dit betekent dat een elke omgevingsnorm een norm is. De Norm kent een aantal kenmerken, zoals een identificatie en een normwaarde. De <<generalisatie>> geeft ook aan dat dit kenmerk van norm óók een kenmerk is van een/elke omgevingsnorm.

Wanneer verschillende kenmerken samen betekenisvol zijn dan groeperen we deze in een groep, te herkennen aan <<gegevensgroep>>. Te zien is dat de <<gegevensgroep>> Normwaarde als kenmerken een <<attribuutsoort>> beschrijving kent en <<relatiesoort>> geldt voor naar een <<objecttype>> Locatie. De hele normwaarde bestaat dus uit bijvoorbeeld de beschrijving 'De maximum bouwhoogte zoals deze geldt op de aangegeven locatie', een waarde '12 meter' en een geldt voor locatie 123456.

Een modelement waar <<relatiesoort>> bij staat geeft aan dat er een betekenisvol verband is met een ander objecttype. De <<relatiesoort>> geldt voor geeft aan dat de normwaarde geldt voor de gerelateerde locatie. Elke locatie is in het model ook onderkend als een zelfstandig concept, die het onderwerp van gesprek kan zijn en heeft daarom in het model ook <<objecttype>> erbij staan. De locatie heeft een kenmerk identificatie, welke in het model te herkennen aan {id}. Dit betekent dat ernaar verwezen kan worden. Een omgevingsnorm verwijst via de geldt voor relatie naar de locatie. In gewone woorden gezegd: elke individueel vastgestelde omgevingswaarde van een omgevingsnorm kan gelden voor een individueel vastgestelde locatie.

De <<relatiesoort>> geldt voor is een kenmerk van de normwaarde en niet van de locatie. Dit is te herkennen aan de pijl. De pijl geeft aan dat de relatie vanuit de normwaarde, naar de locatie gaat. De normwaarde is dus de eigenaar van de relatie, en de locatie is dit niet.

Achter de normwaarde staat [1..*]. Dit noemen we de kardinaliteit van het kenmerk, oftewel hoe vaak het kenmerk voor kan komen. De 1 geeft aan dat een norm minimaal één normwaarde kent, en de * geeft aan een norm uit meerdere normwaarden kan bestaan.

Verder kent het model datatypen, die de structuur van de data beschrijven. Zie Objecttype Gebiedsaanwijzing (abstract)

Het modelement Gebiedsaanwijzing beschrijft de kenmerken die de Functie en het Beperkingengebied (informatiekundig en modelmatig) gemeenschappelijk hebben.

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie

Relatiesoort wijst aan

Naam	wijst aan
Definitie	De locatie is aangewezen als het gebied voor de functie of het beperkingengebied.
Gerelateerd objecttype	Locatie
Toelichting	Elke functie en beperkingengebied wijst minimaal één locatie aan.

De toewijzing van een locatie aan een functie of beperkingengebied heeft een sterke relatie met de locatieaanduiding van de regel die het gebied definieert. Te weten: de locaties moeten zich op juiste wijze verhouden tot de locatieaanduiding van de regel. In principe geldt dat de locatie van een functie of een beperkingengebied gelijk moet zijn aan de locatieaanduiding van de regel, en gelegen moet zijn binnen het werkingsgebied van de Regeltekst waarin de regel is opgenomen.

Objecttype Functie

Een Functie heeft alle eigenschappen van een Gebiedsaanwijzing, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	Een (korte) omschrijving van de functie.
Formaat	CHARACTERSTRING
Toelichting	Elk bevoegd gezag kan eigen functies beschrijven, voor het eigen grondgebied. Let wel, het kan voorkomen dat twee bevoegde gezagen, die elk een eigen functie beschrijven, hun functie dezelfde naam geven. Dit betekent niet (perse) dat er hetzelfde bedoeld wordt.
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort categorie

Naam	categorie
Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een functie regel valt. Een functie kan gecategoriseerd worden tot een beperkte lijst van functiegroepen.
Formaat	Functiegroep (waardelijst)
Toelichting	Een functiegroep is niet een juridische term. De functiegroep bepaalt mede hoe een kaartbeeld wordt opgebouwd en niet elke functie kan een eigen symbool of kleur krijgen. Daarom worden soortgelijke functies in zo'n situatie bij elkaar gegroepeerd.

Objecttype Beperkingengebied

Een Beperkingengebied heeft alle eigenschappen van een Gebiedsaanwijzing, aangevuld met de volgende:

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	Een (korte) omschrijving van het beperkingengebied.
Formaat	CHARACTERSTRING
Toelichting	
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort categorie

Naam	categorie
Definitie	Een beperkingengebied kan gecategoriseerd worden tot een beperkte lijst van beperkingengroepen.
Formaat	BeperkingenGroep (Waardelijst)
Toelichting	

Datatypen overzicht.

Bijlage 2: Toelichting waardelijsten

Bekijk bijvoorbeeld een Functie. We beginnen met de *naam*, wat geen waardelijst is.

De *naam* van de functie heeft als datatype een `CharacterString`. Dit betekent dat er gewone tekst gebruikt wordt om aan te geven wat de naam van een functie is. Er is hier niet voor een waardelijst gekozen, omdat bevoegd gezag geheel zelf de naam van de functie bepaalt en hier een eigen diversiteit in kan aanbrengen.

«Objecttype» Functie
«Attribuutsoort» + naam: Characterstring + categorie: Functiegroep

Het is uiteraard mogelijk om een al gekozen functie, en de bijbehorende naam, te hergebruiken. Dit kan als in meerdere regels precies dezelfde functie wordt bedoeld. Bij hergebruik is/wordt de functie één gedefinieerd, met deze naam, en het volstaat daarom om er naar te verwijzen (zonder een nieuwe functie aan te maken¹⁰). Bij het hergebruik maken van dezelfde functie wordt gebruik gemaakt van de identificatie, en niet van de naam.

Dit in tegenstelling tot de *groep* waartoe een functie behoort, die wel als waardelijst is gemodelleerd.

De *groep* geeft aan dat verschillende functies, met verschillende functienamen, tot dezelfde groep (of categorie) behoren. Zo kan de functie 'hooilanden' tot de groep 'agrarisch' behoren. De groep geeft context aan de functie. De groep die gekozen kan worden moet komen uit een <<codelist>>, genaamd functiegroep, waarin de mogelijke waarden staan opgesomd in een lijst. Deze lijst kan als het nodig is, in overleg met de beheerder van de waardelijst, uitgebreid worden. Dit kan zonder het informatiemodel aan te passen, omdat er voor het datatype <<codelist>> is gekozen en niet voor een waardelijst van het datatype <<enumeratie>>.

Merk verder op dat de *naam* van de functie een juridisch kenmerk is en de *groep* een categoriserend kenmerk. Om duidelijk te maken dat er sprake is van een categoriserend kenmerk die een categorie aangeeft heten al dit soort kenmerken in het informatiemodel groep en eindigt de naam van de waardelijst altijd op groep.

Bekijk bijvoorbeeld een Omgevingsnorm.

In tegenstelling tot de naam van een functie, waarbij er voor het datatype `CharacterString` gekozen is, is er bij de naam van een omgevingsnorm gekozen voor het datatype <<codelist>>. De naam moet gekozen worden uit de lijst. Ook hier geldt dat deze lijst uitgebreid kan worden, in overleg met de beheerder ervan en volgens een beheerproces. Merk op dat de keuze voor het datatype `CharacterString` of `Codelist` niets verandert aan de betekenis en definitie van het kenmerk zelf.

«Objecttype» Omgevingsnorm
«Attribuutsoort» + naam: NaamOmgevingsnorm + categorie: Omgevingsnormgroep + geldigheid: Characterstring

¹⁰ Een bevoegd gezag kan natuurlijk een nieuwe functie definiëren met dezelfde naam als een andere functie, wanneer deze andere functie is gedefinieerd door een ander bevoegd gezag. Echter, dat hetzelfde bevoegde gezag twee aparte functies definieert met dezelfde naam en elk een echt andere betekenis en een andere identificatie is onwenselijk. Al kan het niet uitgesloten worden, en daarom is het niet onmogelijk gemaakt om dit te doen. Dubbele namen worden vanuit een gebruiksperspectief niet als wenselijk gezien.

Bijlage 3: Relatie CIMOW met een artikel en lid in het OP domein

Juridische regels bestaan uit een tekstuele omschrijving en deze wordt opgenomen in een artikel. Een artikel is zelf opgenomen in een omgevingsdocument. Een omgevingsdocument en een artikel zijn objecttypes uit het domein officiële overheidspublicaties en dit is de reden dat deze niet opgenomen zijn in dit informatiemodel.

Dit informatiemodel geeft ook niet voorschrijvend aan hoe informatie opgenomen wordt in een artikel of in een omgevingsdocument. Dergelijke voorschriften behoren tot het domein van officiële overheidspublicaties, kortweg het OP domein genoemd, of tot afspraken die binnen de omgevingswet worden gemaakt ten behoeve van de opname van omgevingswet gegevens in de STOP standaard. De volgende alinea geeft voor het gemak toch wel kort aan.

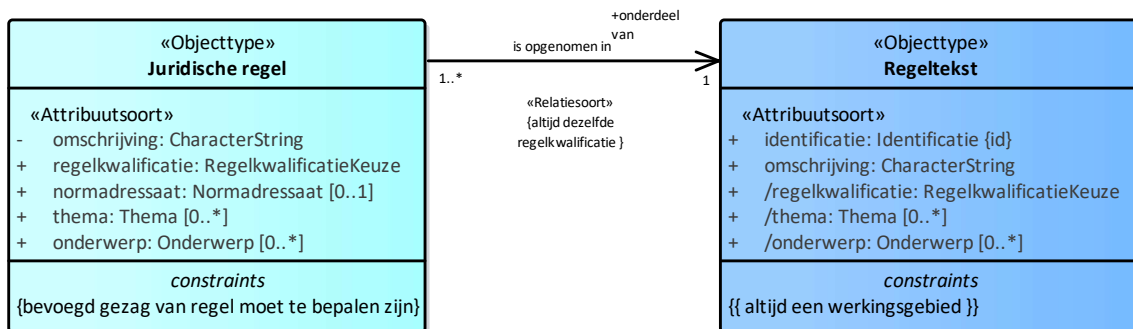
Tijdens de oplevering van versie 0.97 van dit model is er afgesproken dat:

- als er sprake is van een artikel zonder leden, dan bevat één artikel precies één regeltekst.
- als er sprake is van een artikel met een lid of met meerdere leden, dan is er alleen in het lid, of alleen in de leden zelf, een regeltekst opgenomen. Per lid is er precies één regeltekst opgenomen.

Regeltekst is hiermee het objecttype uit CIM OW die de koppeling vormt met CIM OP. Meer hierover is te lezen in de uitleg bij CIM OP zelf.

Hoe zit het met de juridische regel in relatie tot de regeltekst?

Verscheidene juridische regels horen als groep bij elkaar en worden samen in een artikel opgenomen. De afzonderlijke juridische regel is wellicht ten tijde van opstellen van de tekst van een artikel wel bekend, maar na het opstellen van de tekst zijn deze niet meer als zodanig afzonderlijk terug te vinden in de tekst. Althans, niet altijd en niet altijd eenduidig. Dit is niet erg, want de gehele tekst moet altijd als geheel gelezen worden, omdat het lezen van alleen een afzonderlijke regel niet volstaat. De bij elkaar behorende regels moeten altijd in context van elkaar gelezen worden.

In het informatiemodel is daarom te zien dat:

- Een afzonderlijke juridische regel géén identificatie heeft. Er kan niet naar verwezen worden.
- Bij elkaar behorende juridische regels tot één groep behoren, genaamd Regeltekst, welke wel een identificatie heeft.
- De bij elkaar behorende afzonderlijke juridische regels worden in het OP domein als een groep beschouwd. Bekendmakingsbesluiten worden op het niveau van Regelteksten c.q. artikelen en/of leden genomen.
- Met de Regeltekst in het OW domein hetzelfde bedoeld wordt als de Regeltekst in het OP domein. Voor het OW domein volstaat het om te weten om welke "OP" Regeltekst het gaat. Verdere informatie van het OP domein kan aldaar gevonden worden, bij of via de "OP" Regeltekst.

Tijdens de oplevering van versie 0.97.5.0 van dit model is er verder afgesproken dat:

- Een Regeltekst een afgeleid gegeven kent, te weten regelkwalificatie. In principe kent elke afzonderlijke juridische regel kent een regelkwalificatie. Deze zijn voor alle juridische regels in dezelfde Regeltekst gelijk en is er altijd precies één. Daarom kan er ook andersom geredeneerd worden: als er

sprake is van een lid, en de regelkwalificatie is opgenomen bij het lid, dan geldt dat de regeltekst in het lid deze regelkwalificatie heeft, alsmede de regels in het lid c.q. de juridische regels in de regeltekst.

- De / in het informatiemodel geeft aan welke gegevens af te leiden zijn. Dit is zo voor de kenmerken Regelkwalificatie, Thema en Onderwerp. Deze informatie is af te leiden uit de Juridische regels ten behoeve van metadata bij een "OP" Regeltekst.
- Voor het CIM OW het vooral van belang is dat de informatie in dit informatiemodel is beschreven eenduidig een plek krijgt in CIM OP en in de STOP keten, zodat deze informatie betekenisvol gebruikt kan worden in (onder andere) het digitale stelsel omgevingswet. OW informatie komt bij voorbeeld (vrijwel) 1 op 1 voor in OW bestanden, maar komt ook voor als metadata in OP besluiten/bestanden. De specifieke toepassing van OW wordt beschreven in de toepassing ervan binnen een specifieke keten of koppelvlak. Uitgangspunt is dat de informatie 1 op 1 de specificatie van CIMOW volgt. Daar waar dit niet het geval is, moet de delta expliciet aangegeven worden, inclusief een beschrijving hoe de afwijkende vorm zich verhoudt tot CIMOW, oftewel vertaald kan worden vanuit CIMOW, en terugvertaald kan worden naar CIMOW.

Meer toelichting over de verhouding tussen het domein OP, overheidspublicaties, en OW, omgevingswet en hoe de CIM's hiervoor zich met elkaar verhouden is beschreven in: *Vertaaltabel met toelichting in WORD tussen CIM OW en CIM OP (STOP onderdeel 10)*.

Bijlage 4: wijzigingshistorie

CIM OW Versie 0.96	CIM OW Versie 0.97	Toelichting
	Normwaarde.referentiepunt	Nieuw
-	Normwaarde.referentielijn	Nieuw
-	Locatie/Gebied.idealiseatie	Nieuw
-	Locatie/Gebied.bron	Nieuw
-	Juridische regel.is opgenomen in en Constraint: altijd dezelfde regelkwalificatie	Nieuw
-	Regeltekst.regeltekst relatie	Nieuw
Juridische regel	Regel.regelkwalificatie krijgt datatype RegelkwalificatieKeuze (2 waardelijsten)	RegelKwalificatie en RegelActiviteitKwalificatie
Regeltypering (en/of Regelgroepering)	Regeltekst	Betere term.
normadressaat 1..1	Juridische regel. normadressaat 0..1	Alleen van toepassing bij instructieregel
Locatie.beschrijving	Locatie.noemer	Term die BG hanteert.
Diverse definities	Diverse definities	Verbeteringen.
Diverse toelichtingen	Diverse toelichtingen	Verbeteringen.

CIM OW Versie 0.97	CIM OW Versie 0.97.5.0	Toelichting
Regeltekst. RelatieKwalificatie	Verwijderd.	Behoort (mogelijk) tot het OP domein en is (mogelijk) te generiek ingezet. Niet vereist om gebruikt te worden in DSO-PI10. Bedoeld om (verbeterd) weer terug te komen.
Locatie.idealiseatie	Verwijderd.	Dezelfde Locatie kan bedoeld zijn als exact vanuit het ene gebruik, en niet exact vanuit een ander gebruik. Hoort bij een relatie tussen objecttypen, maar bij welke wel en niet ... wordt later weer toegevoegd zodra duidelijk. Niet vereist om gebruikt te worden in DSO-PI10. Bedoeld om (verbeterd) weer terug te komen.
-	Juridische Regel. werkingsgebied	Nieuw
-	Activiteit.is	Nieuw. Bovenliggende activiteit (contextueel relevant).
-	Activiteit.gerelateerd	Nieuw. Juridisch gerelateerd (contextueel relevant).

Verder, de volgende relaties behoren in CIM OW, maar hebben nog geen implementatie hebben in STOP 0.971.

Juridische regel.maatwerk	-	CIMOW 0.97 is rechtgetrokken met STOP 0.97 in de keten. Zit <u>nog</u> niet in de keten.
Activiteit. Bovenliggende activiteit	-	CIMOW 0.97 is rechtgetrokken met STOP 0.97 in de keten. Zit <u>nog</u> niet in de keten.
Activiteit. valt onder Functie	-	CIMOW 0.97 is rechtgetrokken met STOP 0.97 in de keten. Zit <u>nog</u> niet in de keten.
Beperkingengebied. gaat over Activiteit	-	CIMOW 0.97 is rechtgetrokken met STOP 0.97 in de keten. Zit <u>nog</u> niet in de keten.

CIM OW Versie 0.97.5.0	CIM OW Versie 0.98	Toelichting
Activiteit.is 0..1	Activiteit.is 1..1	De allerbovenste wordt opgevoerd, dus geen noodzaak meer voor optioneel.
Locatie.idealisatie	Juridische regel.idealisatie	Verplaatst. De Regel geeft de bedoeling aan van het gebruik van de locatie. Deze hoort niet bij hergebruik.
Locatie.marge	Verwijderd.	Te veel discussie = niet stabiel.
geldigheid, termijn en verplichting bij Omgevingsnorm en Omgevingswaarde	Verwijderd.	Rechtgetrokken met IMOW en TPOD.
Gebiedsaanwijzing	Nieuw.	Functies en beperkingengebieden worden aangewezen. Dit is meer algemeen van aard dan een activiteit of een norm.
Juridische Regel.regelkwalificatie	Aangepast.	Eenvoudiger en beter bruikbaar gemaakt. Werd te gedetailleerd dan waarvoor oorspronkelijk bedoeld. Details verplaatst naar een nadere specificatie in aanvulling op de regelkwalificatie.
Juridische Regel.nadere regelkwalificatie	Nieuw.	Zie vorig punt. O.a. activiteitreelkwalificatie zit hier nu in, alsmede degene waarvoor de instructieregel is bedoeld.
Juridische regel.werkingsgebied	Juridische regel.definieert	Naam/term verbetering, met betere uitleg.
Betere namen voor relaties en toevoeging rolnamen.	Nieuw.	Diverse objecten. Bv. locatieaanduiding als term. KwalitatieveWaarde bij een Normwaarde ipv als beschrijving gevuld, dan is het kwalitatief, anders ...
Normwaarde.beschrijving	Normwaarde.kwalitatieveWaarde	Naam/term verbetering.
Lijn, Punt, Lijnengroep, Puntengroep	Nieuw.	Relevant vanuit de regels. Sommige regels, zoals regels over geluidsnormen, hebben een Punt nodig.
Normwaarde. Referentiepunt, Referentielijn	Verwijderd.	Zie vorig punt.
Aantal waardelijsten: Eenheid, Adressaat, InstructieregelInstrument.	Nieuw of aangepast.	